ZUK STARGARD

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za rok 2018

Kwiecień 2019

Opracowanie wykonał:
Zarząd Usług Komunalnych
w Stargardzie

Zespół autorski:
Julita Siek
Katarzyna Rybaczuk
Alina Ładniak

Materiały do opracowania przygotowali również:
Adriana Trela
Marta Krawczyńska
Magdalena Olejniczak
Aldona Farbotko

W opracowaniu wykorzystano także materiały przekazane przez ZZO Stargard Sp. z o.o.
oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Spis treści

1 Wstęp: cel i zakres analizy 2

2 Ogólna charakterystyka Gminy Miasta Stargard i liczba ludności 2
2.1 Dane administracyjne 2
2.2 Liczba mieszkańców miasta Stargard 3

3 Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard 3
3.1 Charakterystyka gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi 3
3.1.1 Metoda naliczania opłaty, stawki i deklaracje 5
3.2 Odbiór odpadów pochodzących z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. 7
3.2.1 Odbiór odpadów u źródła 7
3.2.2 Odbiór odpadów w PSZOK 8
3.2.3 Zgłoszenia i kontrole w ramach GSGOK 9

4 Rejestr działalności regulowanej i odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych ... 10
4.1 Kontrola umów na odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych 11
4.2 Dzikie wysypiska 12
4.3 *Kara za nieosiągnięcie wymaganego poziomu ograniczenia masy opadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.* 12

5 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Miasta Stargard w 2018 r. 13
5.1 Ilość odpadów wytworzonych na terenie Gminy Miasta Stargard (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe) 13
5.2 Ilość odpadów komunalnych odebranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (gsgok). 17
5.2.1 Poszczególne frakcje odpadów odbieranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi 20
5.3 Podmioty zbierające odpady w postaci papieru, tworzyw sztucznych, metali i szkła 26
5.4 Zagospodarowanie odpadów komunalnych 26
5.5 *Kontrola półrocznych sprawozdań* 29
5.6 Poziomy odzysku 29
5.6.1 Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania 29
5.6.2 Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych 30

6 Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi 32

7 Koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi 34
7.1 Koszty poniesione w związku z zarządzaniem systemem, odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych 34
7.2 *Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi* 35

8 Ważniejsze problemy stwierdzone w trakcie funkcjonowania systemu w 2018 r. 37

9 Edukacja ekologiczna 41

10 Wnioski 42

1 Wstęp: cel i zakres analizy

Opracowanie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2018 r. wynika z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.). Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się z rocznym Sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonym przez gminę, na podstawie art. 9q ust. 1 przywołanej ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Celem opracowania jest dokonanie rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza obejmuje:

1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
4) liczbę mieszkańców;
5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
7) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Niniejsza analiza jest elementem zarządzania zintegrowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Stargardzie. Analiza ta ma za zadanie dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2 Ogólna charakterystyka Gminy Miasta Stargard i liczba ludności

2.1 Dane administracyjne

Stargard to miejscowość znajdująca się w województwie zachodniopomorskim. Miasto jest siedzibą powiatu stargardzkiego oraz gminy miejskiej. Jego powierzchnia wynosi 48,08 km^2 oraz leży na wysokości 20 m n.p.m.

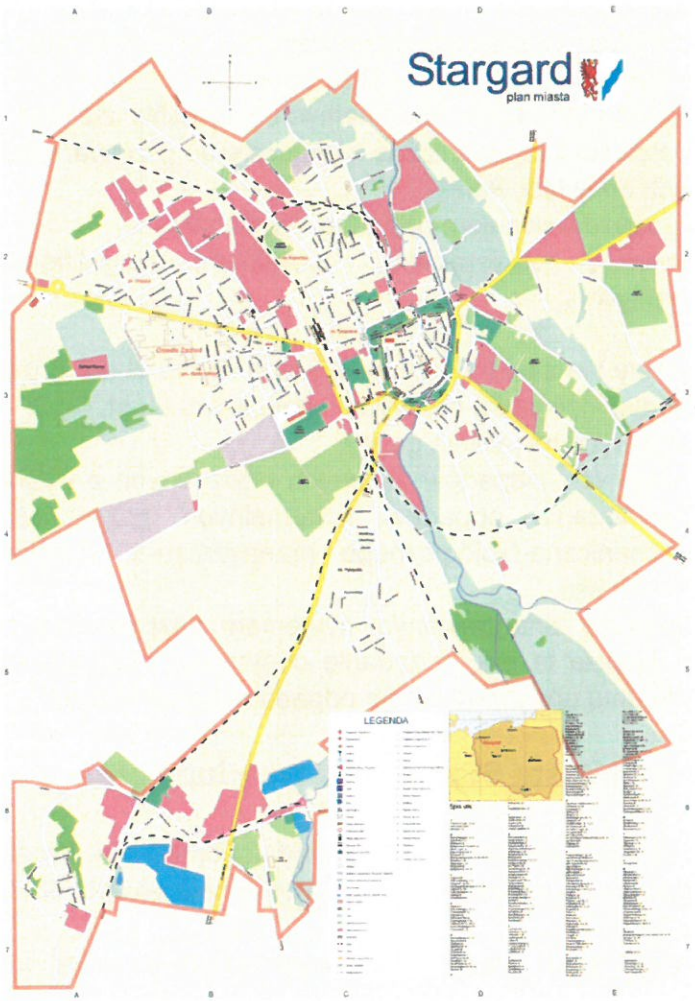
Miasto położone jest nad rzeką Iną przy drogach krajowych nr 10 oraz nr 20, w odległości 46 km od granicy państwa, 36 km od Szczecina, 35 km od międzynarodowego portu lotniczego w Goleniowie, 180 km od Berlina i 120 km od Terminalu Promowego Świnoujście.

Stargard jest dużym miastem, z licznymi osiedlami mieszkaniowymi o zabudowie jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Zabudowa dzieli się na typowo mieszkaniową jak i mieszaną (tj. zabudowa z mieszkaniowa z lokalami użytkowymi, w których prowadzona jest działalność) oraz niezamieszkałą (przedsiębiorstwa).

Główne osiedla mieszkalne Stargardu: Osiedle Pyrzyckie, Osiedle Słoneczne, Osiedle Letnie, Osiedle Hallera, Osiedle Zachód, Osiedle Chopina, Osiedle Stella Park, Osiedle Tysiąclecia, Osiedle Kopernika, Osiedle Lotnisko, Osiedle Kluczewo, Osiedle Panorama, Osiedle Stare Miasto.

Miasto stale się rozwija, powstają nowe budynki mieszkalne tworzące nowe osiedla, m.in. Osiedle Królewskie w okolicy ul. Kochanowskiego, Osiedle Diamentowe w okolicy ul. Orzeszkowej, Osiedle Centrum w okolicy ul. Szczecińskiej, Osiedle Orzechowe w okolicy ul. Powstańców Warszawy, czy osiedle Zielone Ogrody w okolicy ul. Broniewskiego.

Stargard jest doskonałym miejscem dla ulokowania różnorodnych przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, dlatego z roku na rok pojawia się coraz więcej inwestorów, którzy lokują swoje przedsiębiorstwa w dwóch głównych parkach przemysłowych miasta: Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii (na terenie byłego lotniska poradzieckiego w Kluczewie), oraz Stargardzki Park Przemysłowy (w północno zachodniej części miasta). Sprzyja to napływowi pracowników, którzy często jako miejsce zamieszkania wybierają miasto Stargard. Jest to istotne z punktu widzenia gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
Załączony poniżej Rysunek nr 1 obrazuję plan miasta Stargard.

Rysunek 1 Plan miasta
Źródło: http://www.cit.stargard.com.pl/mapy

2.2 Liczba mieszkańców miasta Stargard

Liczba mieszkańców miasta Stargard na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Stargardzie według stanu na dzień 31.12.2018 r. wyniosła **62 986**.

3 Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard

3.1 Charakterystyka gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Stargard został stworzony tak aby objąć wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz zapewnić osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji do składowania.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (GSGOK) na terenie Gminy Miasta Stargard zarządza jednostka budżetowa: Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie, której celem jest realizacja zadań i zapewnienie funkcjonowania GSGOK tj.

- ✓ zapewnienie odbioru, transportu, zbierania odpadów komunalnych;
- ✓ zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- ✓ zapewnienie selektywnej zbiórki odpadów, w tym funkcjonowanie stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (EKOPUNKTU), oraz zbiórka niepotrzebnych i przeterminowanych leków w aptekach;
- ✓ edukacja ekologiczna;
- ✓ obsługa administracyjna systemu;
- ✓ realizacja pozostałych zadań przekazanych przez gminę.

ZUK w ramach systemu zapewnił odbiór, zbieranie i zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych w gospodarstwach domowych. Usługę odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych w 2018 r. świadczyło Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (Operator systemu) na podstawie podpisanej w dniu 12 grudnia 2016 r. umowy. Zagospodarowanie odpadów powierzono spółce miejskiej ZZO Stargard Sp. z o.o. w ramach porozumienia.

Fotografia nr 1. Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie - Biuro Obsługi Klienta

Na terenie Gminy Miasta Stargard gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi kształtują następujące akty prawa miejscowego:

1) uchwała Nr XXII/119/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 27 października 2015r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Stargard Szczeciński (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 03.12.2015 r. poz. 5017 ze zm.), zmieniona rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-3.4131.321.2015.KN Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 01.12.2015r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 03.12.2015r. poz. 5017 i 5018), która weszła w życie w dniu 17.12.2015r.;
2) uchwała Nr XII/120/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 27 października 2015r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Stargard Szczeciński (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30.10.2015r. poz. 4124);
3) uchwała Nr XXII/117/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 27 października 2015r.w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30.10.2015 r. poz. 4123);
4) uchwała Nr XII/121/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 27 października 2015r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty

za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 04.11.2015r. poz. 4257);

5) uchwała Nr XII/118/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 03.12.2015 r. poz. 5002);

Nieruchomości zamieszkałe zostały zgodnie z artykułem 6c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obligatoryjnie objęte odbiorem odpadów komunalnych od dnia 01.07.2013 r. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych zobowiązani są posiadać odrębne umowy na odbiór odpadów komunalnych podpisane z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości.

3.1.1 Metoda naliczania opłaty, stawki i deklaracje

Na terenie Gminy Miasta Stargard obowiązuje metoda naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego. W związku z tym, właściciele nieruchomości zamieszkałych zobowiązani są złożyć w Zarządzie Usług Komunalnych w Stargardzie deklarację naliczającą tę opłatę za odpady powstające na ich nieruchomościach. Wysokość ustalonych miesięcznych stawek dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej przedstawia Tabela nr 1:

Tabela nr 1. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Rodzaj gospodarstwa domowego	Zabudowa jednorodzinna		Zabudowa wielorodzinna	
	Segregacja	Brak segregacji	Segregacja	Brak segregacji
gospodarstwa jednoosobowe	30,00	39,00	20,00	26,00
gospodarstwa dwuosobowe	50,00	65,00	35,00	45,50
gospodarstwa wieloosobowe	60,00	78,00	40,00	52,00

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Deklaracje

Na dzień 31.12.2018 r. obowiązywało 5 153 deklaracji: dla zabudowy jednorodzinnej 3 631 i dla zabudowy wielorodzinnej - 1 522. Ze złożonych deklaracji wynika, że objętych systemem jest 25 305 gospodarstw domowych, z czego ok. 84% gospodarstw domowych prowadzi segregację odpadów. Szczegółowe informacje w zakresie segregacji odpadów wg poszczególnych rodzajów gospodarstw domowych zawiera Tabela nr 2. Dla zobrazowania tych ilości zamieszczono wykresy (wykres nr 1, wykres nr 2).

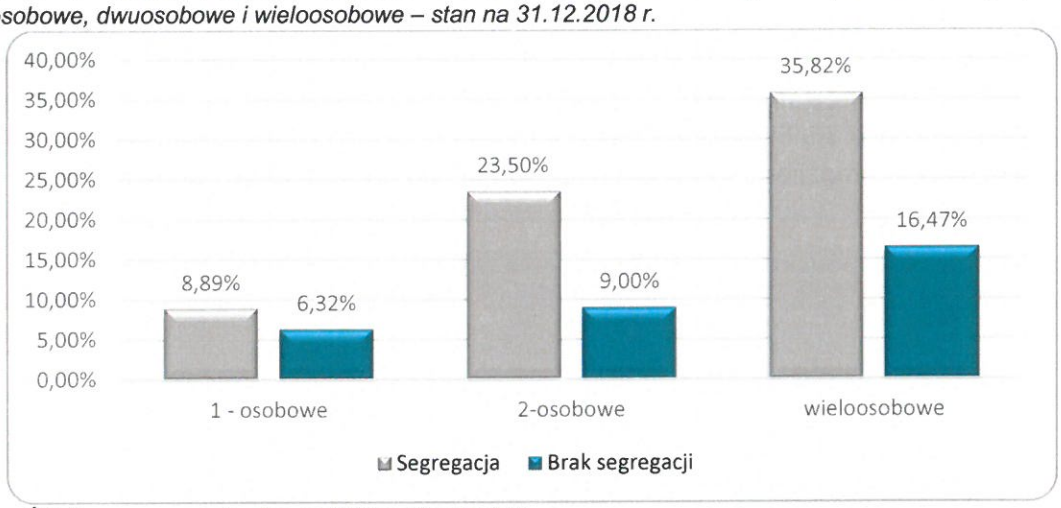
W zakresie gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na nieruchomościach zamieszkałych pracownicy ZUK na bieżąco dokonywali weryfikacji złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami oraz weryfikacji pozostałych nieruchomości, na które deklaracje jeszcze nie zostały złożone. W wyniku tych działań w 2018 r. stwierdzono brak złożenia deklaracji na 7 nieruchomości co wiązało się z wysłaniem wezwań do przedłożenia deklaracji. W związku z otrzymanymi wezwaniami, 5 właścicieli nieruchomości złożyło stosowne deklaracje. W stosunku do 2 osób, które pomimo wezwania nie złożyły deklaracji, wszczęto z urzędu postępowania administracyjne i wydano decyzje naliczające opłatę.

Tabela nr 2. Ilość gospodarstw domowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (stan na dzień 31.12.2018r.) z podziałem na segregację i jej brak

Ilość gospodarstw	Segregacja	Brak segregacji	Segregacja	Brak segregacji	RAZEM	
	Zabudowa jednorodzinna		Zabudowa wielorodzinna		Segregacja	Brak segregacji
1 - osobowe	326	232	5 544	795	5 870	1 027
2-osobowe	862	330	6 183	852	7 045	1 182
wieloosobowe	1 314	604	7 077	1 186	8 391	1 790
Razem:	2 502	1 166	18 804	2 833	21 306	3 999
	3 668		21 637		25 305	

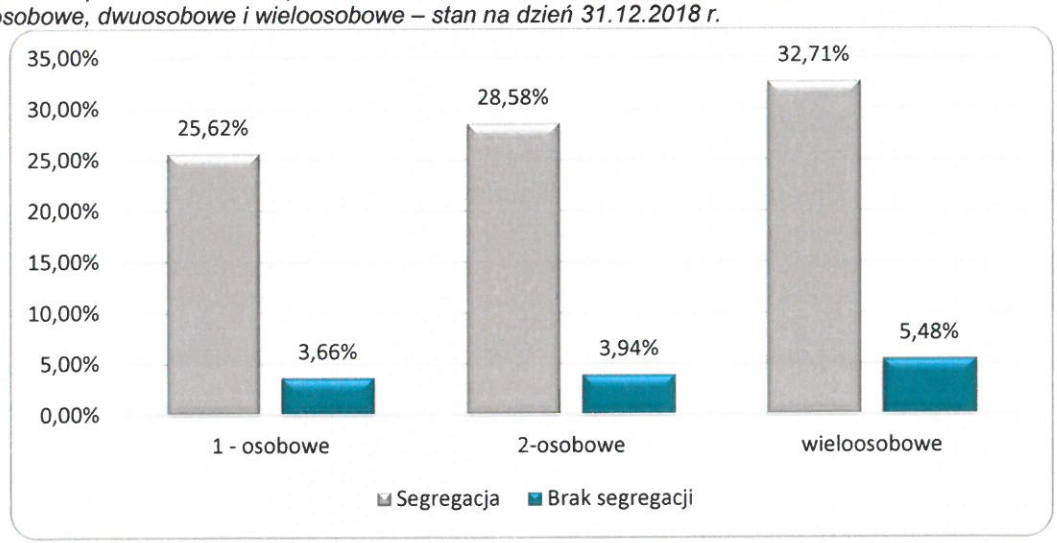
Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 1. Sposób zbierania odpadów w zabudowie jednorodzinnej w podziale na gospodarstwa jednoosobowe, dwuosobowe i wieloosobowe – stan na 31.12.2018 r.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 2. Sposób zbierania odpadów w zabudowie wielorodzinnej w podziale na gospodarstwa jednoosobowe, dwuosobowe i wieloosobowe – stan na dzień 31.12.2018 r.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

W 2018 r. zostało złożonych **436** (śr. 36 miesięcznie) **deklaracji zmieniających na zabudowę jednorodzinną, oraz 1902** (śr. 159 miesięcznie) **deklaracje zmieniających na zabudowę wielorodzinną**. Wymóg wniesienia deklaracji zmieniającej powstaje w momencie, gdy zaistnieje zmiana wpływająca na wysokość opłaty (np. narodziny lub śmierć członka rodziny, zaprzestanie lub rozpoczęcie zamieszkiwania nieruchomości).

Poza zmianami wnoszonymi przez właścicieli nieruchomości, którzy mieli już złożone deklaracje, do ZUK wpływają również deklaracje tzw. „zerowe" czyli zamykające aktywne deklaracje i deklaracje nowe – składane przez nowych właścicieli w przypadku np. sprzedaży nieruchomości, lub wybudowania nowych nieruchomości.
W 2018 r. złożono **95 deklaracji na nowo wybudowane nieruchomości**: 88 deklaracji na nieruchomości jednorodzinne i 7 na nieruchomości wielorodzinne (w 2017 r. złożono 111 deklaracji).

3.2 Odbiór odpadów pochodzących z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3.2.1 Odbiór odpadów u źródła

Na terenie zabudowy jednorodzinnej przyjęty został system mieszany workowo-pojemnikowy:
- odpady selektywnie gromadzone odbierane są w workach,
- odpady zmieszane odbierane są w pojemnikach o pojemności 60, 110, 120 i 240 dm^3.

W celu zapewnienia właściwego przygotowania odpadów do odbioru właściciele tych nieruchomości wyposażeni zostali w worki w kolorze: niebieskim na makulaturę, żółtym na tworzywa sztuczne metal oraz zielone – na szkło, a także w kody kreskowe, które nakleja się na worki w celu umożliwienia przypisania worków do odpowiedniej nieruchomości.

Fotografia nr 2. Worki z selektywną zbiórką odpadów przygotowane do odbioru

Foto: ZUK - własne

Na terenie zabudowy wielorodzinnej przyjęty został system pojemnikowy:
- odpady selektywnie gromadzone odbierane są w pojemnikach, tzw. „dzwonach",
- odpady zmieszane odbierane są w pojemnikach o pojemności 120, 240 lub 1100 dm3.

W zabudowie wielorodzinnej do pierwszego piętra lub do 4 gospodarstw domowych dopuszczono możliwość odbioru odpadów selektywnie gromadzonych w systemie workowym.

Fotografia nr 3. Gniazda pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

Foto: ZUK (własne)

Fotografia nr 4. Odpady wielkogabarytowe przygotowane do odbioru

Foto: ZUK (własne)

Fotografia nr 5. Odbiór odpadów selektywnie gromadzonych w systemie workowym

POJAZD SPECJALISTYCZNY TRZYKOMOROWY

Foto: ZUK (własne)

Fotografia nr 6. Odbiór odpadów selektywnie gromadzonych w systemie pojemnikowym

Foto: http://www.mpgk.stargard.pl

Wszystkie nieruchomości zamieszkałe wyposażono w pojemniki na odpady zmieszane i na bieżąco je opróżniano. Odbierany był również nadmiar odpadów wystawiony przez mieszkańców (w workach) przy pojemnikach i w altanach śmietnikowych.
Worki z selektywną zbiórką były odbierane zgodnie z harmonogramem odbiorów 1 raz w tygodniu, a w zamian za pełne worki pozostawiana była odpowiadająca im ilość pustych. Z nieruchomości odbierane były również worki z trawą. W 2018 r. wydano mieszkańcom 482 820 szt. worków, (tj. 124 540 szt. na tworzywo sztuczne, 38 670 szt. na szkło, 47 980 szt. na papier, 271 630 szt. na odpady zielone). Na nieruchomościach wielorodzinnych rozlokowano ponad 299 gniazd pojemników do selektywnej zbiórki, (tj. 299 szt. na papier, 290 szt. na szkło i 300 szt. na PET).

Odpady wielkogabarytowe były odbierane z nieruchomości jednorodzinnych raz w miesiącu, po uprzednim zgłoszeniu (w trzeci czwartek miesiąca), natomiast z zabudowy wielorodzinnej dwa razy w miesiącu (pierwszy i trzeci czwartek miesiąca).

3.2.2 Odbiór odpadów w PSZOK

Zgodnie z umową, na terenie Gminy Miasta Stargard funkcjonuje uruchomiony przez MPGK Sp. z o.o. EKOPUNKT czyli Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych przy ul. Bogusława IV 15. Odbiór odpadów w PSZOK został zagwarantowany nieodpłatnie każdemu mieszkańcowi wnoszącemu opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Przyjmowanie odpadów w EKOPUNKCIE: wysegregowane odpady opakowaniowe, odpady wielkogabarytowe, w tym opony, odpady zielone, odpady remontowe i gruzu powstające w ramach wykonywanych własnym sumptem drobnych remontów w gospodarstwach domowych. Dodatkowo, dla właścicieli nieruchomości, którzy nie mieli możliwości przywiezienia odpadów remontowych samodzielnie do EKOPUNKTU zapewniono możliwość skorzystania z odbioru tych odpadów z nieruchomości przez MPGK – ale należało wtedy uiścić opłatę za transport w preferencyjnej wysokości 69 zł netto za jeden transport.

Fotografia nr 7. EKOPUNKT przy ul. Bogusława IV 15 w Stargardzie

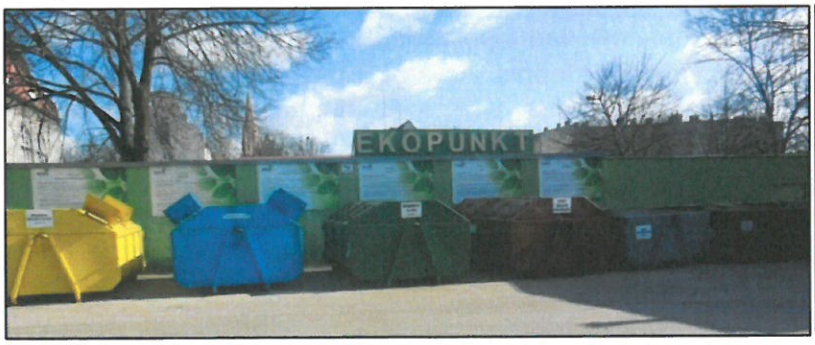

Foto: ZUK – własne

Fotografia nr 8. Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych

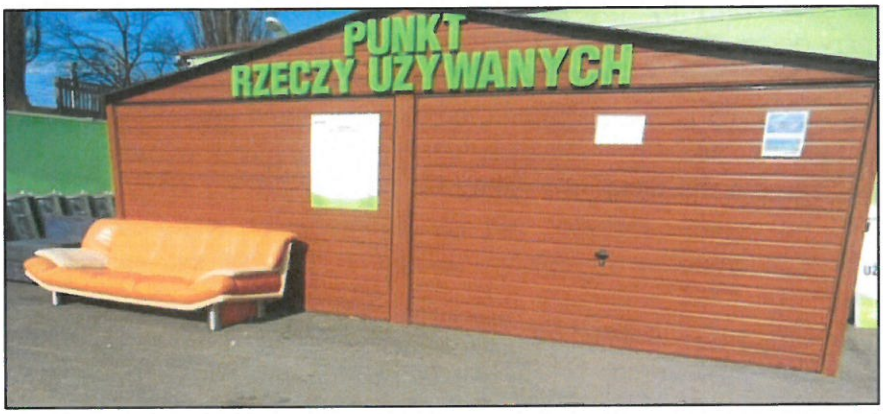

Foto: ZUK - własne

Przyjmowanie odpadów w PZON: Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych działa w ramach PSZOK, obejmuje odpady niebezpieczne, a w tym: przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny itp. Przeterminowane w gospodarstwach domowych leki można również oddawać do stargardzkich aptek, skąd operator systemu odbiera ten rodzaj odpadów.

Punkt Rzeczy Używanych, to kolejny element, który w ciągu całego 2018 r. funkcjonował na terenie EKOPUNKTU. Działania takie jak utworzenie Punktu Rzeczy Używanych to bardzo pozytywny aspekt w zakresie gospodarki odpadami ponieważ mają na celu wydłużenie życia produktów. Wszelkie nieprzydatne rzeczy mogą być pozostawione w Punkcie Rzeczy Używanych w celu przekazania ich mieszkańcom miasta, dla których rzeczy te mogą okazać się bardzo przydatne. Mogą to być np. niepotrzebne ale niezniszczone meble, łóżeczka czy foteliki dla dzieci, zabawki itp.

Fotografia nr 9. Punkt Rzeczy Używanych przy ul. Bogusława IV 15 w Stargardzie

Fotografia nr 10. Punkt Rzeczy Używanych przy ul. Bogusława IV 15 w Stargardzie

3.2.3 Zgłoszenia i kontrole w ramach GSGOK

Do Biura Obsługi Klienta ZUK wpływają zgłoszenia dotyczące funkcjonowania gminnego systemu. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. zgłoszono do ZUK ok. **800 interwencji** (tj. ok. 100 mieszkańcy z zabudowy jednorodzinnej oraz ok. 700 zarządcy nieruchomości), które bezzwłocznie były przekazywane operatorowi systemu. Zgłoszenia dotyczyły w szczególności:

- konieczności wymiany pojemnika,
- podstawienia dodatkowego pojemnika,
- mycia i dezynfekcji pojemników,
- braku odbioru zgodnie z harmonogramem,
- zlecenia odbioru odpadów segregowanych, zielonych, wielkogabarytowych,
- zlecenia dodatkowego odbioru odpadów.

W 2018 r. pracownicy ZUK dokonywali wielokrotnie weryfikacji przestrzegania przez właścicieli nieruchomości obowiązujących przepisów prawa, tj. kontroli oraz wizji w terenie, które dotyczyły **105 różnych lokalizacji** na terenie miasta. W ich trakcie sprawdzano poprawność gromadzenia i segregacji odpadów, ład i porządek w miejscach składowania odpadów oraz stan techniczny i utrzymanie stopnia czystości pojemników. Wszystkie nieprawidłowości i zastrzeżenia zgłaszane były do właścicieli nieruchomości z prośbą o zastosowanie się do przyjętych zasad.

W zakresie gospodarki odpadami przeprowadzono postępowanie wyjaśniające:

1) w sprawie podrzucania odpadów koło pojemników na odpady selektywnie zbierane, zlokalizowane przy ul. Warownej; Teren został uprzątnięty, jednocześnie zmieniono lokalizację pojemników. Obecnie zlokalizowane są w centrum osiedla – miejscu bardziej dogodnym dla mieszkańców, oddalonym od nieruchomości, z których podrzucano

odpady, a właściciele tych nieruchomości zostali skontrolowani pod kątem posiadania umów;

2) w sprawie zalegania i nieporządku przy workach na odpady remontowe (BIG BAG) zlokalizowanych przy altanach należących do nieruchomości, m.in.: ul. Kazimierza Wielkiego, Chrobrego, Wojska Polskiego, Krzywoustego, Armii Krajowej, Kościuszki, Popiełuszki, Robotniczej, Złotników, Przedwiośnie, Dworcowej, Osiedla Zachód, Słowackiego, Płatnerzy, Piłsudskiego, Limanowskiego. Po interwencji tereny zostały uprzątnięte, a worki zostały odebrane;

3) w sprawie podrzucania odpadów koło altany śmietnikowej przypisanej dla nieruchomości przy ul. Grodzkiej, Płatnerzy, Mieszka I, Łokietka. Teren jest stale monitorowany przez pracowników ZUK;

4) w sprawie mycia i dezynfekcji pojemnika na odpady komunalne – ul. Pogodna. Po przeprowadzeniu kontroli przy udziale Operatora Systemu skargę dotyczącą nieprawidłowego oczyszczenia i dezynfekcji pojemnika uznano za bezpodstawną;

5) w sprawie postawionych zarzutów braku odbioru odpadów segregowanych, niewłaściwego usytuowania pojemników przeznaczonych do ich gromadzenia oraz nieprawidłowego, po opróżnieniu, pozostawienia pojemników na odpady zmieszane – ul. Strażnicza. Wielokrotna wizja nie potwierdziła zasadności zgłoszeń;

6) w sprawie kontroli przyjmowania w EKOPUNKCIE odpadów budowlanych i remontowych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi po weryfikacji wykazu przyjętego gruzu w ramach systemu stwierdzono:

- przekroczenia limitu przekazanego w EKOPUNKCIE gruzu w ramach GSGOK od właścicieli nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej,
- przyjęcie odpadów budowlanych i remontowych od właścicieli nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej, które nie były objęte GSGOK w momencie przekazywania przedmiotowych odpadów do EKOPUNKTU.

  Kontrola wykazała, że w ramach gminnego systemu przekazano 71,78 Mg odpadów z nieruchomości nieobjętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Sytuacja ta przyczyniła się do rozszerzenia kontroli o te nieruchomości w związku, z czym właściciele byli wzywani do wyjaśnień, a ich nieruchomości weryfikowane pod kątem zamieszkiwania. Masa ta została odliczona przez MPGK Sp. z o.o. z systemu, a właściciele nieruchomości, którzy oddali gruz zostali zobowiązani do zapłacenia Spółce za odebranie odpadów.

4 Rejestr działalności regulowanej i odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych

Zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych odbierane są na podstawie umów zawartych pomiędzy właścicielami nieruchomości, a podmiotami odbierającymi odpady posiadającymi wpis do Rejestru Działalności Regulowanej (RDR) w tej gminie. Prowadzenie rejestru zostało powierzone Dyrektorowi Zarządu Usług Komunalnych Stargardzie.

W przeciągu siedmiu lat 2012 – 2018 do rejestru zostały wpisane 24 przedsiębiorstwa. Na dzień 31.12.2018 r. na terenie Gminy Miasta Stargard świadczyć usługę odbioru odpadów komunalnych na podstawie wpisu do RDR mogło **6 przedsiębiorców** (Tabela nr3).

Zgodnie z art. 9d ust. 1 przywołanej ustawy podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do spełnienia wymagań, które zostały szczegółowo określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r., poz. 122). Spełnianie przez przedsiębiorcę warunków wymaganych do wykonywania działalności regulowanej podlega kontroli, w szczególności przez organ prowadzący rejestr tej działalności, w związku z tym, przeprowadzono kontynuowaną od 2013 r. kontrolę spełniania przez przedsiębiorców

wymagań określonych w przywołanym rozporządzeniu. Do kontroli wytypowano jedno przedsiębiorstwo, które posiadało wpis do rejestru. Kontrolowany podmiot spełniał wymagania i nie podlegał wykreśleniu z Rejestru Działalności Regulowanej.

Tabela nr 3. Ilość przedsiębiorstw wpisanych i wykreślonych z RDR w latach 2012-2018 – wykaz zmian zachodzących w ciągu lat 2012-2018

Rejestr działalności regulowanej	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	Razem:
Ilość przedsiębiorstw wpisanych do RDR	15	6	0	2	0	1	0	24
Ilość przedsiębiorstw wykreślonych z RDR	0	3	11	1	1	1	1	18
Ilość przedsiębiorców wpisanych do RDR Stan na dzień 31 grudnia danego roku	**15**	**18**	**7**	**8**	**7**	**7**	**6**	

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

4.1 Kontrola umów na odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych

Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbieranie odpadów komunalnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek w zakresie pozbywania się z nieruchomości odpadów komunalnych, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do Rejestru Działalności Regulowanej.

Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie przy współpracy ze Strażą, Miejską sprawuje nadzór nad zawartymi i rozwiązanymi umowami na odbiór odpadów komunalnych z wybranym przedsiębiorcą posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej (RDR) w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz przestrzeganiem regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Stargard.

Pracownicy ZUK na bieżąco weryfikują przesyłane przez odbiorców odpadów wykazy podmiotów, z którymi zawarto lub rozwiązano umowę. Na skutek przeprowadzonych przez pracowników ZUK bieżących kontroli w terenie oraz zgłoszeń mieszkańców, w 2018 r. zwrócono się do Straży Miejskiej z prośbą o przeprowadzenie kontroli 11 przedsiębiorców w tym zakresie. W wyniku kontroli:

- zostały podpisane dwie umowy przez osoby prowadzące działalność gospodarczą,
- trzy interwencje były bezzasadne: dotyczyły oskarżenia o podrzucanie odpadów do pojemników przynależnych do Wspólnot Mieszkaniowych, co nie zostało potwierdzone,
- sześć kontroli wykazało bezprawne korzystanie przedsiębiorców z pojemników na segregację odpadów przynależnych do Wspólnot Mieszkaniowych, problem został rozwiązany poprzez przestawienie pojemników na odpady segregowane w inne miejsce dostępne dla tylko mieszkańców oraz rygorystyczną kontrolę umów przeprowadzoną przez Straż Miejską.

Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie prowadził elektroniczną ewidencję umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych przy zastosowaniu wewnętrznej bazy danych. Informacje odnośnie zawartych i rozwiązanych

umów przedsiębiorcy przekazują w sprawozdaniach. Ewidencja ta jest na bieżąco weryfikowana.

4.2 Dzikie wysypiska

Mając na celu zapewnienie szczelności systemu niezwykle ważne jest kontrolowanie czystości i porządku, szczególnie w zakresie powstawania „dzikich wysypisk" na terenie miasta. W 2018 roku na zlecenie ZUK, MPGK Sp. z o. o. usunęło **16 „dzikich" wysypisk** poprzez oczyszczenie terenu i usunięcie zgromadzonych odpadów.
Dzikie wysypiska zostały zlokalizowane na:
- terenie miejskim przy garażach przy ul. Łabędzia;
- terenie „drogi czołgowej" przy Cmentarzu Komunalnym przy ul. Tadeusza Kościuszki;
- terenie parku podworskiego przy ul. Lotników;
- tereny miejskie przy garażach przy ul. Struga i ul. Krasińskiego;
- droga dojazdowa do Rodzinnych Ogrodów Działkowych pomiędzy ul. Broniewskiego i ul. Spokojną.

Z miejsc, na których zlokalizowane zostały „dzikie" wysypiska spółka miejska zabrała 18,07 Mg odpadów (głównie odpady komunalne oraz śladowe ilości odpadów remontowych). Zestawienie ilości „dzikich" wysypisk oraz masy porzuconych przez nieznanych sprawców i zebranych przez gminę odpadów w latach 2013 – 2018 pokazano w Tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Ilość dzikich wysypisk zlikwidowanych przez Gminę Miasto Stargard w latach 2013-2018

Lp.	Wielkość	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
		Ilość [Mg]	Ilość [Mg]	Ilość [Mg]	Ilość [Mg]	Ilość [Mg]	Ilość [Mg]
1.	**„dzikie" wysypiska**	14	32	12	14	9	16
2.	**Masa zebranych odpadów**	2 135,70	114,85	26,62	34,69	2,85	18,07

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Fotografia nr 11. „dzikie wysypisko" na terenie drogi czołgowej przy Cmentarzu Komunalnym przy ul. Kościuszki.

Foto: ZUK - własne

Z przedstawionych danych wynika, że bardzo duże ilości odpadów były podrzucane tworząc dzikie wysypiska w pierwszym okresie funkcjonowania gminnego systemu (rok 2013-2014). Zapewnienie mieszkańcom odbioru wszystkich odpadów powstających w gospodarstwach domowych wpłynęło znacznie na zmniejszenie masy odpadów wyrzucanych w niekontrolowany sposób do środowiska.

4.3 *Kara za nieosiągnięcie wymaganego poziomu ograniczenia masy opadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.*

W 2014r. Gmina Miasto Stargard osiągnęła poziom 61,6% redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, na wymagane 50%,

co spowodowało, że poziom ten nie został osiągnięty w 2014 r. W ślad za tym, w grudniu 2018 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał decyzją naliczającą karę w wysokości 157.755 zł. za nieosiągnięcie przedmiotowego poziomu. Po uprawomocnieniu się decyzji Prezydenta Miasta złożył wniosek o zawieszenie zapłaty kary pieniężnej do 31 maja 2020 r. w celu podjęcia działań naprawczych zmierzających do usunięcia przyczyn nałożenia tej kary. Do wniosku dołączono harmonogram działań naprawczych w zakresie usunięcia przyczyn nałożenia na gminę kary pieniężnej za nieosiągnięcie w 2014r. poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Umorzenie kary może nastąpić w przypadku, gdy gmina podejmie działania naprawcze tj. po usunięciu przyczyn, z powodu których kara ta została nałożona, a organ stwierdzi, że działania te były skuteczne, a nie doraźne. W przypadku nieusunięcia tych przyczyn, kara będzie podlegała ściągnięciu.

5 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Miasta Stargard w 2018 r.

5.1 Ilość odpadów wytworzonych na terenie Gminy Miasta Stargard (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe)

Ilość odpadów wytworzonych na terenie miasta Stargard w 2018r. została określona na podstawie otrzymanych półrocznych sprawozdań od przedsiębiorstw wywozowych, które w roku 2018 odbierały od właścicieli nieruchomości odpady komunalne, rocznych sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne w postaci papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz w oparciu o wyniki zbiórki odpadów w ramach prowadzonego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Tabela nr 5 przedstawia masę odpadów komunalnych wytworzonych i odebranych w 2018 r. z podziałem na odpady odebrane w ramach gminnego systemu, z nieruchomości niezamieszkałych i w punktach skupu.

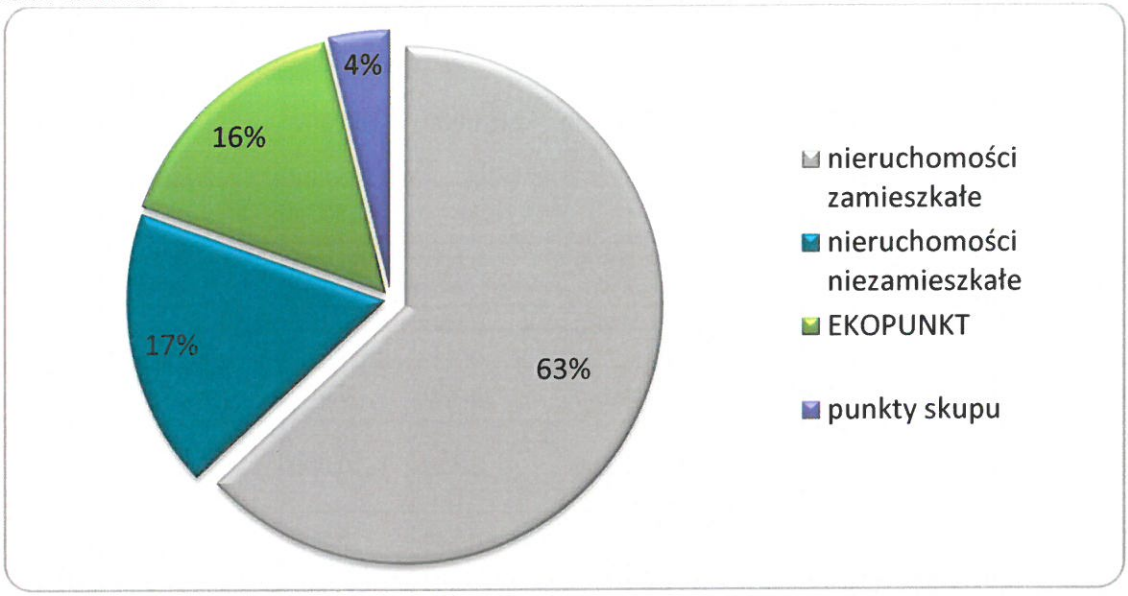
Tabela nr 5. Masa odpadów wytworzonych i odebranych w 2018r. z terenu Gminy Miasta Stargard z podziałem na nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	GSGOK			Nieruchomości niezamieszkałe	Punkty SKUPU	Razem [5+6+7]	Udział masy odpadów z nier. zamiesz k. w masie odpadów ogółem 5:8 [%]
		Zamieszkałe	PSZOK	Razem GSGOK				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	468,400	95,620	564,020	172,665	856,527	1593,212	0,354
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	280,390	68,560	348,950	102,160	156,054	607,164	0,575
15 01 04	Opakowania z metali	0,000	0,000	0,000	1,860	141,7583	143,618	0,000
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	213,990	60,860	274,850	60,920	0	335,770	0,819
15 01 07	Opakowania ze szkła	578,250	70,340	648,590	120,295	6,54	775,425	0,836
16 01 03	Zużyte opony	0,000	71,930	71,930	0,000		71,930	1,000
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,000	1167,790	1167,790	12,580		1180,370	0,989
17 01 02	Gruz ceglany	0,000	65,660	65,660	0,000		65,660	1,000
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i	0,000	19,040	19,040	0,000		19,040	1,000

	elementów wyposażenia							
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,000	2481,860	2481,860	59,200		2541,060	0,977
20 01 08	Odpady kuchenne	0,000	0,000	0,000	155,810		155,810	0,000
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,000	0,280	0,280	0,000		0,280	1,000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,000	5,120	5,120	0,000		5,120	1,000
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,000	3,450	3,450	0,000		3,450	1,000
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,000	3,820	3,820	0,000		3,820	1,000
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,000	37,618	37,618	0,000		37,618	1,000
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,000	27,989	27,989	0,000		27,989	1,000
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1954,760	341,080	2295,840	111,640		2407,480	0,954
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,000	0,000	0,000	356,260		356,260	0,000
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	15162,730	0,000	15162,730	4030,209		19192,939	0,790
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	331,800	211,620	543,420	12,020		555,440	0,978
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	0,000	0,000	0,000	54,940		54,940	0,000
Razem:		**18990,320**	**4732,637**	**23722,957**	**5250,559**	**1160,8793**	**30134,3953**	0,787

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 3. Odpady wytworzone i odebrane w 2018 r. z terenu Gminy Miasta Stargard w podziale na miejsca odbioru i zbierania

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Dla celów porównawczych zestawiono również masę poszczególnych frakcji odpadów wytworzonych i odebranych z nieruchomości zamieszkałych, niezamieszkałych i w PSZOK (bez odpadów zbieranych w punktach skupu) w roku sprawozdawczym do odpadów odebranych w latach ubiegłych (Tabela nr 6).
Punkty zbierające odpady nie zostały uwzględnione ze względu na to, że obowiązek sprawozdawczy objął te podmioty od 2018 r. i w poprzednich latach punkty te nie składały sprawozdań z gospodarki odpadami do Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie.

Tabela nr 6. Masa odpadów wytworzonych i odebranych w 2018 r. w porównaniu do lat ubiegłych z terenu Gminy Miasta Stargard [Mg]

Rodzaj odpadów	Kod odpadów	2013	2014	2015	2016	2017	2018	wzrost
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Odpady z gr. 13								
Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	13 02 08 *	0,000	0,600	0,000	0,720	0,000	0,000	-
Odpady z grupy 15								
Odpady opakowaniowe		1 252,370	1 682,580	1 837,980	1 984,531	2 084,840	2 294,310	1,10
Odpady z grupy 16								
Opony	16 01 03	2,550	17,600	21,000	27,630	80,960	71,930	0,88
Odpady z grupy 17								
Odpady remontowe i budowlane		4 358,780	5 616,320	2 792,090	3 573,990	4 030,980	3806,130	0,94
Odpady z grupy 20								
papier i tektura	20 01 01	27,000	23,300	0,000	0,000	0,000	0,000	-
odpady kuchenne i ulegające biodegradacji	20 01 08	53,800	68,290	79,000	115,560	125,920	155,810	1,24
Odpady niebezpieczne w tym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki	gr. 20	51,950	54,890	61,300	66,415	79,240	78,277	0,98
tworzywa sztuczne	20 01 39	9,200	1,200	0,000	0,000	0,000	0,000	-

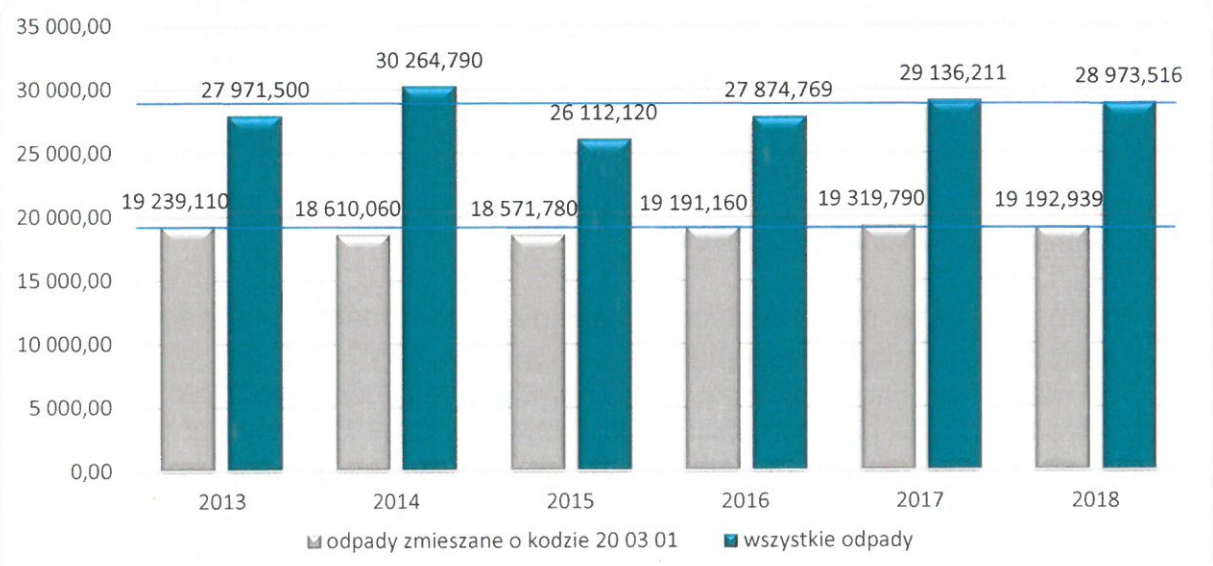
metale	20 01 40	11,700	1,100	0,000	0,000	0,000	0,000	-
inne niewymienione frakcje zbierane selektywnie	20 01 99	0,000	6,960	0,000	0,000	0,000	0,000	-
odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	1 094,640	1 803,730	1 926,340	2 457,530	2 944,180	2407,48	0,80
inne odpady nieulegające biodegradacji	20 02 03	1 653,590	1 110,010	96,390	77,670	108,080	356,260	3,30
Niesegregowane odpady komunalne	20 03 01	19 239,110	18 610,060	18 571,780	19 191,163	19 319,791	19192,939	0,99
odpady wielkogabarytowe	20 03 07	209,880	131,580	481,140	379,560	360,120	555,440	1,54
inne niewymienione frakcje	20 03 99	6,930	1 136,570	245,100	0,000	2,100	54,940	26,16
RAZEM:		**27 971,500**	**30 264,790**	**26 112,120**	**27 874,769**	**29 136,211**	**28 973,516**	**0,99**

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

W 2018 roku, na terenie Gminy Miasta Stargard wytworzono i odebrano bezpośrednio z nieruchomości (zamieszkałych i niezamieszkałych) oraz w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (EKOPUNKT) **28 973,5 Mg** odpadów. Mieszkańcy część swoich odpadów oddawali również w punktach skupu, w których zebrano łącznie **1160,9 Mg** odpadów w postaci papieru, tworzyw sztucznych, metali i szkła. Razem, na terenie gminy miasto Stargard wytworzono i zebrano **30 134,4 Mg** odpadów komunalnych (Tabela 6). Z przedstawionych danych wynika, że masa odebranych odpadów jest na zbliżonym poziomie jak w 2017 r. Zauważono natomiast zmniejszenie ilości odpadów remontowych, zużytych opon i odpadów ulegających biodegradacji, oraz zwiększenie masy odpadów segregowanych opakowaniowych, ale także odpadów wielkogabarytowych.

Wykres nr 4 przestawia ilość odpadów wytworzonych i odebranych na terenie Gminy Miasto Stargard. W 2018 r. zauważyć można niewielki spadek ogólnej masy odpadów w stosunku do 2017 r. Dotyczy to zarówno całej masy odpadów jak i odpadów zmieszanych. Nie mniej jednak, odpady zmieszane w 2018 r. stanowiły 66,33% całego strumienia odpadów komunalnych, w 2017 r. - 66,31%, podczas gdy w 2016 r. – 68,8% całego strumienia odpadów. Spadek udziału odpadów zmieszanych w ogólnej masie oddanych odpadów jest dobrym sygnałem oznaczającym zwiększenie stopnia wysegregowywania odpadów.

Wykres nr 4. Odpady wytworzone na terenie Gminy Miasta Stargard w latach 2013-2018. Porównanie całkowitej ilości odpadów zmieszanych o kodzie 20 03 01 w poszczególnych latach

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odpady z nieruchomości niezamieszkałych

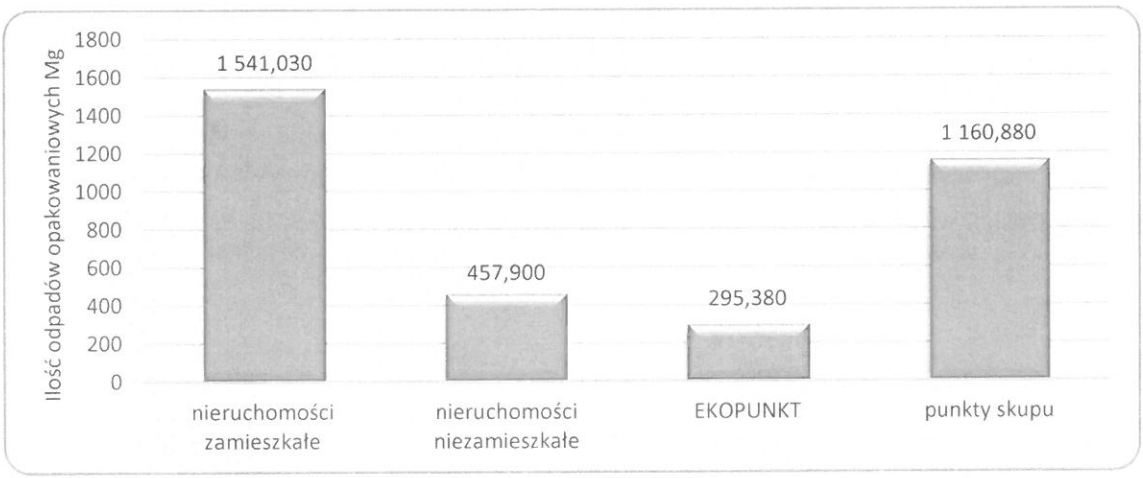
Z nieruchomości niezamieszkałych odebrano **5250,6 Mg** odpadów, w tym najwięcej odpadów zmieszanych: **4030,2 Mg** co stanowi **76,76 %** wszystkich odpadów pochodzących z nieruchomości niezamieszkałych. Ilość odpadów komunalnych odebrana z nieruchomości niezamieszkałych, w 2018 r. (5 250,6 Mg) była wyższa niż w roku 2017 (5 079,8 Mg). Oprócz odpadów zmieszanych, odebrano również:
- odpady opakowaniowe stanowiące 8,72 %,
- inne odpady nieulegające biodegradacji 7,83 %
- odpady biodegradowalne: 5,09 %,
- odpady wielkogabarytowe: 1,37 %.

Wysegregowane odpady opakowaniowe

Z całego strumienia odpadów komunalnych na terenie Stargardu w 2018 r. wysegregowano:
- **1 593,2 Mg** odpadów opakowaniowych z papieru i tektury, z czego 856,5 Mg w punkach skupu;
- **607,2 Mg** odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych, z czego 156,1 Mg w punkach skupu;
- **143,6 Mg** odpadów opakowaniowych metalowych, z czego 141,8 Mg w punkach skupu;
- **335,8 Mg** zmieszanych odpadów opakowaniowych;
- **775,4 Mg** odpadów opakowaniowych szklanych, z czego 6,5 Mg w punkach skupu.

Wykazane za rok 2018 ilości są znacznie większe niż wykazane w latach ubiegłych, ze względu na to, że gmina w latach ubiegłych nie dysponowała wiedzą jakie ilości odpadów opakowaniowych są zbierane przez podmioty zbierające te frakcje odpadów. W samych punktach skupu udało się zebrać 1160,9 Mg odpadów.

Wykres nr 5. Ilość odpadów opakowaniowych (z grupy 15) selektywnie zebranych i odebranych z terenu Gminy Miasta Stargard z uwzględnieniem miejsc odbioru i zbierania tych odpadów

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

5.2 Ilość odpadów komunalnych odebranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (gsgok).

W ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2018r. odebrano od właścicieli nieruchomości zamieszkałych **23 722,9 Mg** odpadów komunalnych, w tym:
- **18 990,3 Mg** bezpośrednio z nieruchomości, ok. **80%** wszystkich odpadów odebranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
- **4 732,6 Mg** w EKOPUNKCIE tj. ok. **20 %** całej masy odpadów odebranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

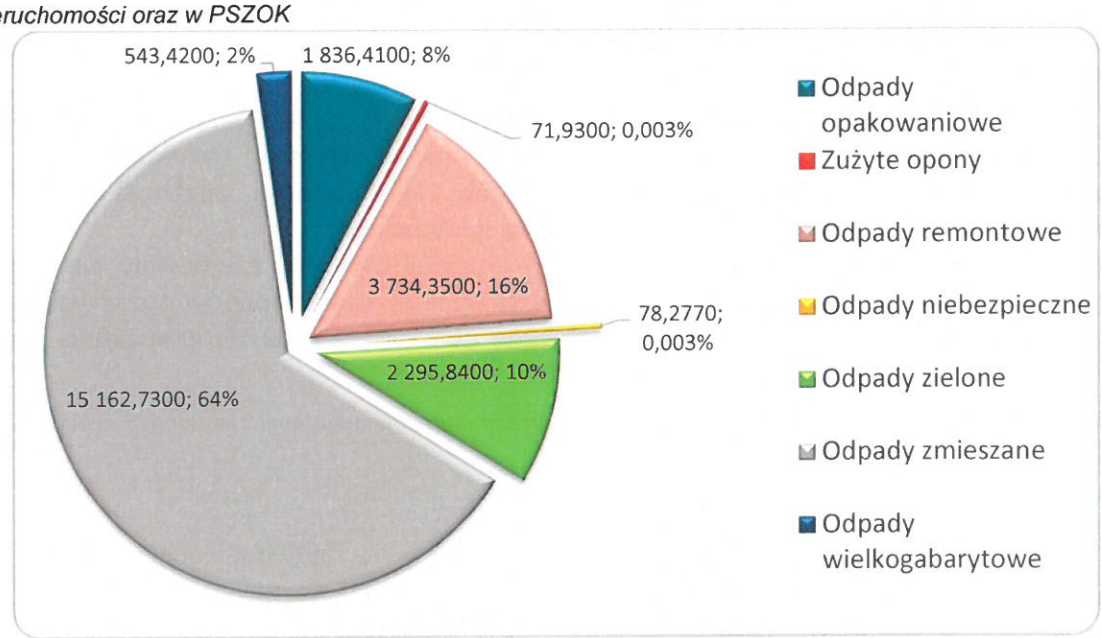
Ogólna masa odpadów odebranych w ramach gminnego systemu jest mniejsza niż w 2017 r. (24 056,4 Mg) wpływ na to miała mniejsza masa odebranych odpadów remontowych oraz odpadów zielonych.

W ramach gminnego systemu odbierane były następujące frakcje odpadów:

- odpady komunalne zmieszane, które stanowiły 64 % całej masy odebranych odpadów, oraz
- odpady opakowaniowe, które stanowiły 8% całej masy odpadów przyjętych w ramach funkcjonowania PSZOK, a w tym odpady w postaci makulatury i papieru 30,7 %, tworzywa sztuczne 19 %, zmieszane odpady opakowaniowe 15 %, opakowania szklane 35,3 %,
- zużyte opony – 0,003 %,
- odpady remontowe – 16 %,
- odpady niebezpieczne – 0,003 %,
- odpady zielone – 10 %,
- odpady wielkogabarytowe – 2 %.

Szczegółowe informacje dotyczące ilości i udziału poszczególnych frakcji odpadów wytworzonych i odebranych w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami przedstawia Wykres nr 6.

Wykres nr 6. Ilość i udział procentowy poszczególnych frakcji odpadów odebranych bezpośrednio z nieruchomości oraz w PSZOK

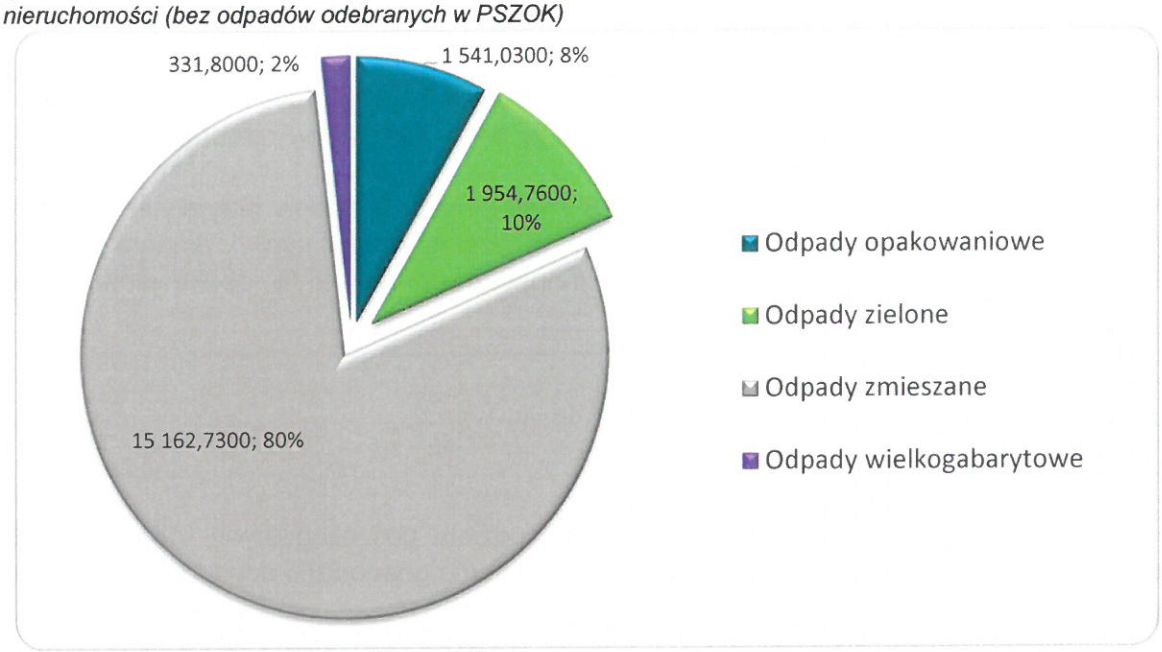
Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odpady odbierane bezpośrednio z nieruchomości.

Bezpośrednio z nieruchomości odbierane były odpady komunalne zmieszane, odpady zielone, odpady wielkogabarytowe oraz odpady opakowaniowe, a w tym odpady w postaci makulatury i papieru stanowiące 30,4 % w ogólnej masie odpadów opakowaniowych odebranych bezpośrednio z nieruchomości, tworzywa sztuczne stanowiące 18,2 %, zmieszane odpady opakowaniowe - 13,9 %, oraz opakowania szklane - 37,5 %.

Szczegółowe informacje dotyczące ilości i udziału poszczególnych frakcji odpadów wytworzonych i odebranych bezpośrednio z nieruchomości w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami przedstawia Wykres nr 7.

Wykres nr 7. Ilość i udział procentowy poszczególnych frakcji odpadów odebranych bezpośrednio z nieruchomości (bez odpadów odebranych w PSZOK)

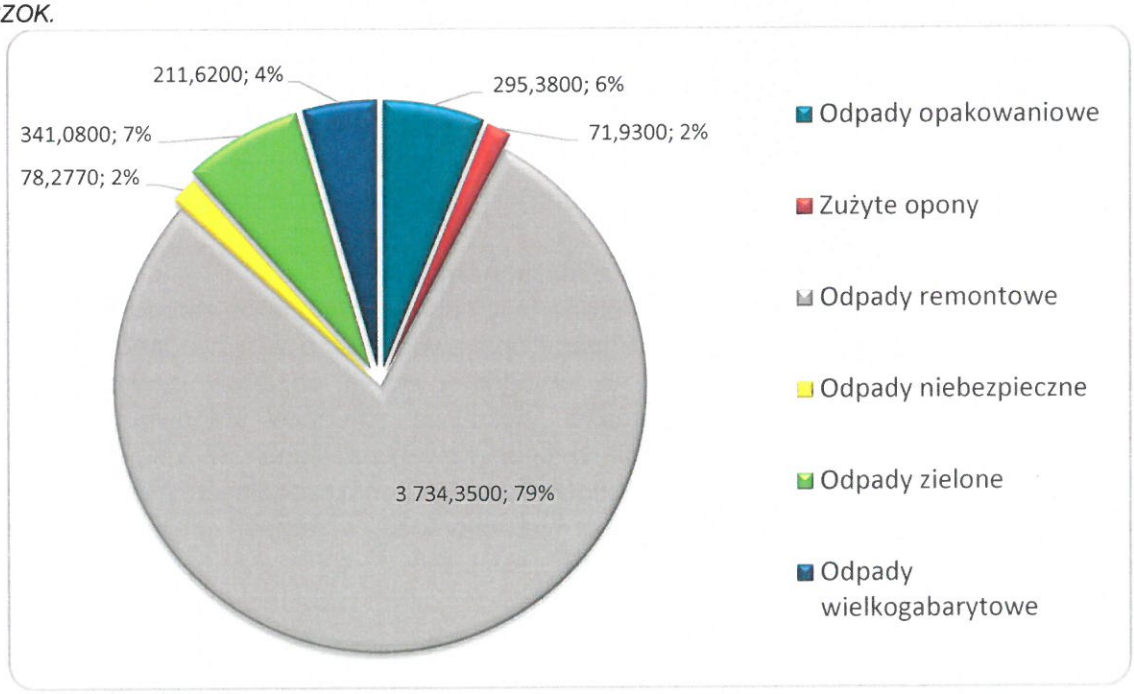
Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odpady odbierane w ramach Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (EKOPUNKT).

W EKOPUNKCIE przyjmowano wszystkie frakcje selektywnie zgromadzonych odpadów komunalnych dostarczone przez mieszkańców we własnym zakresie. Wykres nr 8 przedstawia ilość oraz procentowy udział odpadów, które zostały odebrane w ramach funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Wśród odpadów opakowaniowych odebranych w EKOPUNKCIE znajdowały się odpady w postaci makulatury i papieru stanowiące 32,4 % ogólnej masy odpadów opakowaniowych odebranych w EKOPUNKCIE, tworzywa sztuczne stanowiące 23,2 %, zmieszane odpady opakowaniowe - 20,6 %, oraz opakowania szklane - 23,8 % .

Wykres nr 8. Ilość i udział procentowy poszczególnych frakcji odpadów odebranych w ramach funkcjonowania PSZOK.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

5.2.1 Poszczególne frakcje odpadów odbieranych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Odpady zmieszane, a cały strumień odpadów komunalnych

W 2018 r. od właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem odebrano **15 162,7 Mg** odpadów zmieszanych. Jest to ilość zbliżona do masy odpadów odebranych w 2017 r. – 15 111,3 Mg. Tabela nr 7 przedstawia dane liczbowe dotyczące łączne masy odpadów oraz masy odpadów zmieszanych odebranych w ramach gminnego systemu w latach 2016-2018, w przeliczeniu na odpady wytwarzane przez 1 mieszkańca oraz 1 gospodarstwo domowe w tych latach.

Tabela nr 7. Dane liczbowe dotyczące łączne masy odpadów oraz masy odpadów zmieszanych odebranych w ramach gminnego systemu w latach 2016-2018, w przeliczeniu na odpady wytwarzane przez 1 mieszkańca oraz 1 gospodarstwo domowe w tych latach

L.p.	Dane	2016	2017	2018
1	**Liczba ludności** Dane z ewidencji ludności	64 281	63 550	62 986
2	**Liczba gospodarstw domowych** Dane z deklaracji	24 679	25 022	25 305
3	**Łączna masa odpadów** Dane ze sprawozdań Operatora systemu	23 224,595	24 026,360	23 722,957
4	**Masa odpadów zmieszanych** Dane ze sprawozdań Operatora systemu	15 172,260	15 111,280	15 162,730
5	**Wskaźnik GUS dla województwa zachodniopomorskiego** Masa odpadów przypadająca na 1 mieszkańca. * Wskaźnik używany do sprawozdań za dany rok kalendarzowy	**0,337**	**0,355** Wzrost o 5,34 % w stosunku do współczynnika z 2016	**0,374** Wzrost o 5,08 % w stosunku do współczynnika z 2017
	ODPADY WYTWARZANE W CIĄGU ROKU			
6	**Masa wszystkich odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ciągu roku [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 3 / wiersz 1)	**0,361**	**0,378** Wzrost o 4,64 % w stosunku do masy z 2016	**0,377** Spadek o 0,38 % w stosunku do masy z 2017
7	**Masa odpadów zmieszanych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ciągu roku [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 4 / wiersz 1)	0,236	0,238	0,241
8	**Średnia ilość wszystkich odpadów oddawanych w ciągu roku przez 1 gospodarstwo domowe [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 3 / wiersz 2)	0,941	0,960	0,937
9	**Średnia ilość odpadów zmieszanych oddawanych w ciągu roku przez 1 gospodarstwo domowe [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 4 / wiersz 2)	0,615	0,604	0,599
	ODPADY WYTWARZANE W CIĄGU MIESIĄCA			
10	**Masa wszystkich odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ciągu miesiąca [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 6 / 12 m-cy)	0,0301	0,0315	0,0314
11	**Masa odpadów zmieszanych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ciągu miesiąca [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 7 / 12 m-cy)	0,0197	0,0198	0,0201
12	**Średnia ilość wszystkich odpadów oddawanych w ciągu 1 miesiąca przez 1 gospodarstwo domowe [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 8 / 12 m-cy)	0,0784	0,080	0,0781
13	**Średnia ilość odpadów zmieszanych oddawanych w ciągu 1 miesiąca przez 1 gospodarstwo domowe [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 9 / 12 m-cy)	0,051	0,0503	0,0499

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Statystycznie, mieszkaniec województwa zachodniopomorskiego z roku na rok wytwarza o ponad **5 %** odpadów więcej niż rok wcześniej. Wiąże się to ze zwiększeniem możliwości na rynku pracy, programami społecznymi, podniesieniem poziomu edukacji, a tym samym ze zwiększeniem konsumpcjonizmu. Zwiększony konsumpcjonizm jest zjawiskiem, które z jednej strony świadczy o podniesieniu poziomu życia mieszkańców, z drugiej zaś strony towarzyszy mu wytwarzanie większej ilości odpadów, a często również marnotrawienie produktów. Dlatego tak ważna jest zrównoważona gospodarka odpadami oraz edukacja ekologiczna uświadamiająca o istocie ograniczania masy odpadów komunalnych.

Na terenie miasta Stargard średnia masa odpadów wytwarzanych przez 1 mieszkańca w ciągu roku jest nieznacznie wyższa niż średnie dane podane przez Główny Urząd Statystyczny. W roku 2016 – 1 mieszkaniec Stargardu wytwarzał średnio o 7 % więcej odpadów komunalnych niż statystyczny mieszkaniec województwa zachodniopomorskiego, w 2017 r. – o 6,5 %, a w 2018 r. – zaledwie o 0,003 %. Zmniejszanie tej dysproporcji jest bardzo dobrym sygnałem świadczącym o tym, że mieszkańcy miasta coraz bardziej zwracają się ku ekologicznemu podejściu do wytwarzanych odpadów i proekologicznej postawie, która objawia się poprzez np. rezygnację z toreb jednorazowego użytku, rozsądnemu robieniu zakupów (nie kupowaniu zbędnych produktów).

Średnia ilość odpadów zmieszanych wytwarzanych przez jednego mieszkańca miesięcznie wynosiła w 2018 r. **20,1 kg** i była podobna do średniej masy tych odpadów wytwarzanej przez jednego mieszkańca w 2017 r. (19,8 kg).

W odniesieniu do średniej masy odpadów wytwarzanej miesięcznie w 2018 r. przez jedno gospodarstwo domowe było to:

- **78,1 kg** całej masy wytwarzanych odpadów – poziom podobny jak w 2016 r. , ale o ok. 2 kg mniej niż w 2017r.,
- **49,9 kg** masy odpadów zmieszanych – poziom nieznacznie niższy niż w 2017 r. (50,3 kg) i o ponad kilogram niższy niż w 2016 r. (51,2 kg).

Odpady opakowaniowe

W 2018 r. odebrano łącznie **1 836,4 Mg** odpadów opakowaniowych, czyli **o 10,16 %** więcej niż w 2017 r. (1 667,06 Mg). Tabela nr 8 przedstawia zestawienie odpadów opakowaniowych odebranych w 2018 r. w podziale na miejsca odbioru w porównaniu do roku 2017.

Tabela nr 8. zestawienie odpadów opakowaniowych odebranych w 2018 r. w podziale na miejsca odbioru w porównaniu do roku 2017.

Odpady opakowaniowe		z nieruchomości		PSZOK		Razem GSGOK	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	433,08	468,4	68,02	95,62	501,1	564,02
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	231,66	280,39	60,18	68,56	291,84	348,95
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	186	213,99	63,94	60,86	249,94	274,85
15 01 07	Opakowania ze szkła	542,5	578,25	81,68	70,34	624,18	648,59
Razem [Mg]:		**1393,24**	**1541,03**	**273,82**	**295,38**	**1667,06**	**1836,41**
Wzrost w stosunku do 2017 r.			**10,61%**		**7,87%**		**10,16%**

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Pozytywnym aspektem jest wzrost wysegregowania odpadów opakowaniowych, co świadczy o zwiększeniu świadomości mieszkańców miasta w zakresie konieczności wydzielania surowców wtórnych aby mogły one trafić do ponownego przetworzenia. Analiza stopnia wysegregowania odpadów przedstawia, że średniorocznie 1 gospodarstwo domowe, wśród deklarujących segregację, oddaje rocznie **86 kg** odpadów opakowaniowych, w 2017 r. było to 81 kg. Oznacza to wzrost o 5 kg na każde segregujące gospodarstwo domowe. Tabela nr 9

zawiera zestawienie danych użytych do obliczenia średniorocznych ilości odpadów opakowaniowych liczonych na jedno gospodarstwo oraz na jednego mieszkańca miasta.

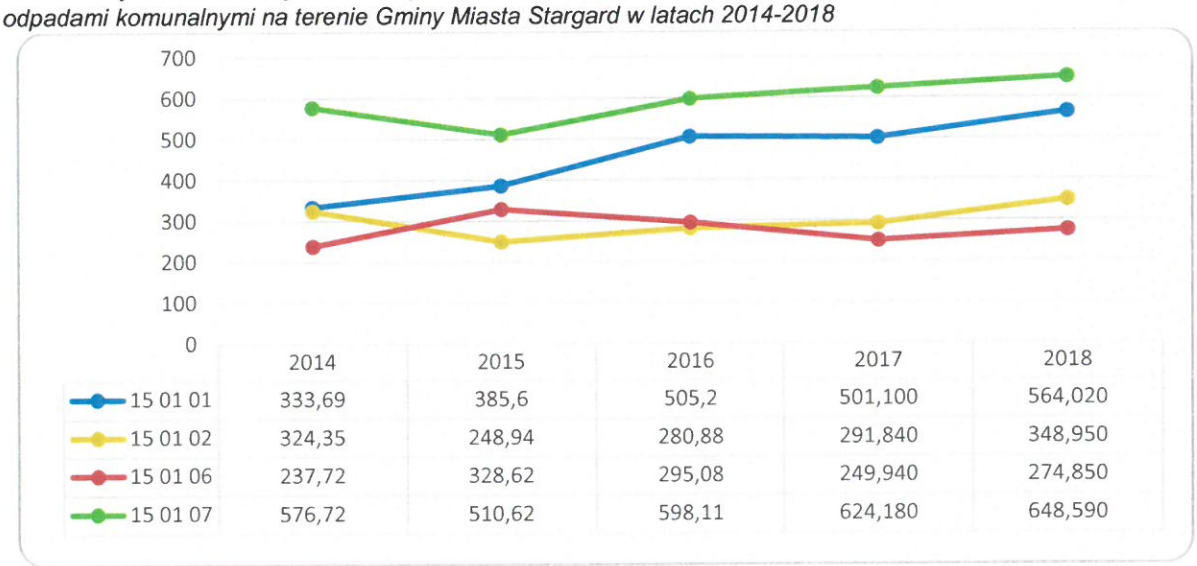
Tabela nr 9. Zestawienie danych do obliczenia średniorocznych ilości wysegregowanych odpadów opakowaniowych w 2017 i 2018 r.

L.p.	Dane	2017	2018
1	**Liczba ludności** Dane z ewidencji ludności	63 550	62 986
2	**Liczba gospodarstw domowych segregujących odpady** Dane z deklaracji	20 661	21 306
3	**Masa odpadów opakowaniowych** Dane ze sprawozdań Operatora systemu	1 667,06	1 836,41
4	**Masa odpadów opakowaniowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ciągu roku [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 3 / wiersz 1)	0,026	0,029
5	**Średnia ilość odpadów opakowaniowych oddawanych w ciągu roku przez 1 gospodarstwo domowe segregujące odpady [Mg]** (Sposób obliczeń: wiersz 3 / wiersz 2)	0,081	0,086

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odbiór odpadów opakowaniowych z nieruchomości oraz przyjmowanie ich w EKOPUNKCIE wpływa na zwiększenie kosztów funkcjonowania systemu, z drugiej jednak strony – pozwala na osiągnięcie przez gminę efektu ekologicznego: odpady te są odzyskiwane lub poddawane recyklingowi, a nie składowane. Wykres nr 9 przedstawia tendencję wzrostową odpadów wysegregowywanych w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2014-2018.

Wykres nr 9. Wyniki selektywnej zbiórki odpadów w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odpady remontowe

W ramach funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi odebrano **3 734,4 Mg** odpadów remontowych i budowlanych. Jest to ilość o 287,3 Mg (7,1 %) mniejsza niż ilość odebrana w 2017 r. (4021,64 Mg)

Analiza przepływu strumienia tej frakcji do gminnego systemu pozwoliła jednoznacznie stwierdzić, że istotny wpływ na zmniejszenie ilości tych odpadów spowodowane było zamontowaniem szlabanu na wjeździe do PSZOK. Każda osoba, która chciała oddać odpady była kontrolowana pod względem tego czy jest mieszkańcem Stargardu oraz czy odpady pochodzą z gospodarstwa domowego objętego gminnym systemem.

W lipcu 2016 r. rozpoczął się nowy okres limitowania dla odpadów remontowych, który trwać będzie do 30 czerwca 2019 r. Odbiór odpadów remontowych jest zagwarantowany w ramach

opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla wszystkich właścicieli nieruchomości objętych systemem. W związku z tym, postanowiono przeprowadzić analizę dotycząca ilości odpadów remontowych przekazanych przez mieszkańców naszego miasta. Tabela nr 10 przedstawia procentową ilość gospodarstw domowych, które w roku 2017 i 2018 postanowiły oddać w ramach limitu odpady remontowe i gruz.

Tabela nr 10. Analiza ilości odpadów remontowych i gruzu przekazywanego w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez gospodarstwa domowe

L.p.	Dane	2017	2018
1	**Liczba wszystkich gospodarstw domowych** Dane z deklaracji	25 022	25 305
2	**Masa odpadów remontowych** Dane ze sprawozdań Operatora systemu	4021,64	3 734,35
3	**Średnia waga 1 m3 odpadów remontowych** Średnia waga obliczona na podstawie odebranych odpadów – do umowy na odbiór odpadów na lata 2017-2019	0,740	0,740
4	**Ilość m3 odpadów remontowych odebranych w ciągu całego roku**	5 434,65	5 046,42
5	**Ilość gospodarstw, które skorzystały z możliwości oddania gruzu w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami, odpadami przy założeniu wykonania remontu z wykorzystaniem pełnego limitu 6m3 w ciągu roku [%]**	3,62 %	3,32%

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Z przeprowadzonych analiz wynika, że w 2018 r. odebrano ~ 5 046 m^3 odpadów remontowych i budowlanych, co pozwala na obliczenie stopnia korzystania z możliwości oddania odpadów remontowych w ramach systemu. W celach porównawczych, przyjęto założenie wykonania pełnego remontu, podczas którego właściciel nieruchomości wykorzystuje limit 6m^3 w ciągu jednego roku. Opierając się na tych założeniach, wyszacowano, że odpady remontowe w 2018 r. zostały oddane przez 3,32 % wszystkich gospodarstw domowych objętych systemem. Odsetek ten nieznacznie spadł w porównaniu do roku 2017, w którym kształtował się na poziomie 3,62 %.

Przyjmując, że średnio 3,5% gospodarstw domowych w ciągu każdego roku wykorzystuje przysługujący w ramach opłaty limit na odpady remontowe: w ciągu całego okresu limitowania gruzu tj. 3 lat – z możliwości oddania tych odpadów korzysta średnio 10-11% gospodarstw domowych.

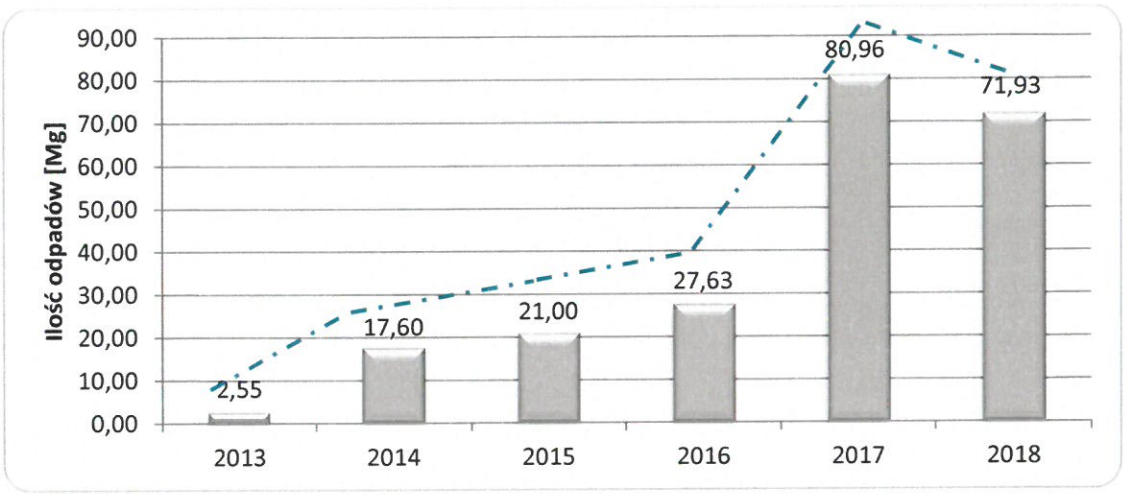
Obliczenia dotyczące kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów przy szacunkowym wzroście ilości gospodarstw wykonujących pełny remont o ok 2,3 % (łącznie 5,62 %) oznaczałby konieczność podniesienia stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o 10% dla wszystkich właścicieli nieruchomości. Od wejścia w życie systemu, ilość oddawanego gruzu nie zagroziła bezpieczeństwu finansowemu gminy. Nie mniej jednak należy rozważyć możliwość ewentualnej korekty systemowego rozwiązania odbioru tej frakcji odpadów.

W 2017 r. istotnym problemem był brak informacji o zmianach w zamieszkiwaniu poszczególnych lokali w zabudowie wielorodzinnej, co rodziło problemy związane z możliwością zweryfikowania czy na dany lokal mieszkalny właściciel może pobrać worek typu big bag na odpady remontowe. Podjęcie pełnej współpracy z Zarządcami nieruchomości w zakresie informowania zarządzającego GSGOK o zmianach w zamieszkiwaniu poszczególnych lokali mieszkalnych w przypadku gdy nie wpływa to na wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczonej dla całego budynku przyczyniło się do poprawy działań weryfikacyjnych. Pracownicy Zarządu Usług Komunalnych na podstawie przekazywanych przez Zarządców informacji tworzą zestawienia obejmujące wszystkie lokale objęte systemem dzięki czemu Operator systemu już na pierwszym etapie, czyli podczas wydawania worka ma możliwość zweryfikowania czy lokal mieszkalny objęty jest systemem. Zestawienia tworzone przez pracowników ZUK obejmują wszystkie lokale mieszkalne w zabudowie wielorodzinnej.

Zużyte opony

Podczas przeprowadzania analizy zauważono, że w 2017 r. bardzo duży wzrost w porównaniu do lat ubiegłych zanotowano w przypadku odpadów w postaci **opon**. W 2018 r. odebranych zużytych opon było **o 11,15 %** mniej niż rok wcześniej., nie mniej jednak była to ilość znacznie wyższa niż w latach 2013-2016. Wykres nr 10 przedstawia wzrost ilości odebranych opon w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wykres nr 10. Ilość odebranych opon w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2013-2018.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

W związku z tym, przeprowadzono analizę dotycząca ilości kompletów opon przekazanych przez mieszkańców naszego miasta. Z przeprowadzonych analiz wynika, że w 2018 r. w ok. 8,9 % gospodarstw domowych na terenie miasta Stargard wymieniono komplety opon na nowe z jednoczesnym oddaniem starych kompletów do gminnego systemu gospodarowania odpadami (w 2017 r. – 10 %). W przeliczeniu na mieszkańców: w 2018 r. było to 3,6% mieszkańców, dla porównania – w 2017 r. – 4%. Zatem, pomimo znacznego wzrostu w latach 2017-2018 masy opon oddawanych do gminnego systemu – nie są to ilości mogące wzbudzić niepokój. Tabela nr 11 przedstawia procentową ilość gospodarstw domowych, z których oddano odpady w postaci zużytych opon w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez gospodarstwa domowe.

Tabela nr 11. Analiza ilości odpadów w postaci zużytych opon przekazywanego w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez gospodarstwa domowe

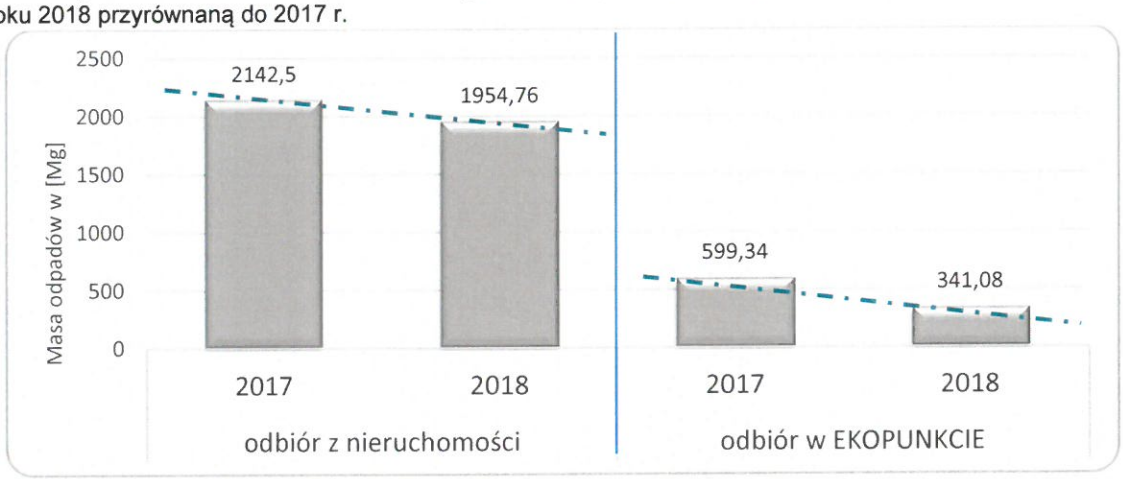
L.p.	Dane	2017	2018
1	**Liczba ludności** Dane z ewidencji ludności	63 550	62 986
2	**Liczba gospodarstw domowych** Dane z deklaracji	25 022	25 305
3	**Łączna masa odpadów w postaci zużytych opon** Dane ze sprawozdań Operatora systemu	80,96	71,93
4.	**Średnia waga 1 opony opon** Dane otrzymane od punktów wulkanizacyjnych	8 kg	8 kg
5	**Ilość oddanych opon (szt. / kompletów)**	10 120 szt. / 2530 kpl.	8 991 szt. / 2248 kpl.
6	**Ilość gospodarstw, które skorzystały z możliwości oddania zużytych opon w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami, przy założeniu oddania pełnych kompletów opon [%]** (Sposób obliczeń: wiersz 5 / wiersz 2)	10 %	8,9 %
7	**Ilość osób, które skorzystały z możliwości oddania zużytych opon w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami, przy założeniu oddania pełnych kompletów opon [%]** (Sposób obliczeń: wiersz 5 / wiersz 1)	4 %	3,6 %

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Odpady zielone

W ramach gminnego systemu, w 2018 r. odebrano **2 295,8 Mg** odpadów zielonych, z czego **1 954,7 Mg** odebrano bezpośrednio z nieruchomości, natomiast **341,1 Mg** w ramach funkcjonowania EKOPUNKTu. Dla porównania, w 2017 r. odebrano łącznie 2 741,8 Mg (w tym 2142,5 Mg z nieruchomości i 599,3 Mg w ramach PSZOK). Wykres nr 11 przedstawia masę odpadów zielonych odebranych bezpośrednio z nieruchomości oraz w PSZOK w roku 2018 przyrównaną do 2017 r.

Wykres nr 11. Masa odpadów zielonych odebranych bezpośrednio z nieruchomości oraz w PSZOK w roku 2018 przyrównaną do 2017 r.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Analiza odbioru odpadów zielonych pozwala na określenie znacznego spadku ilości tych odpadów **o 16,27 %** całkowitej masy w porównaniu do 2017 r. Po przeprowadzeniu badania pod kątem punktów odbioru tych odpadów jednoznacznie stwierdzono, że bezpośrednio z nieruchomości odebrano o **8,76 %** mniej odpadów zielonych w porównaniu z rokiem 2017, natomiast w EKOPUNKCIE aż o **43,1 %** mniej.

Do zmniejszenia ilości odpadów zielonych przyczyniły się dwa główne czynniki:

- bardzo wysokie temperatury w okresie letnim w 2018 r. oraz mała ilość opadów deszczu,
- montaż szlabanu na EKOPUNKCIE, który spowodował uszczelnienie gminnego systemu. Osoby nieuprawnione nie mogły przewieźć odpadów do PSZOK. Stąd tak znaczna różnica pomiędzy procentowym spadkiem w zależności od miejsca odbioru odpadów.

Odpady niebezpieczne

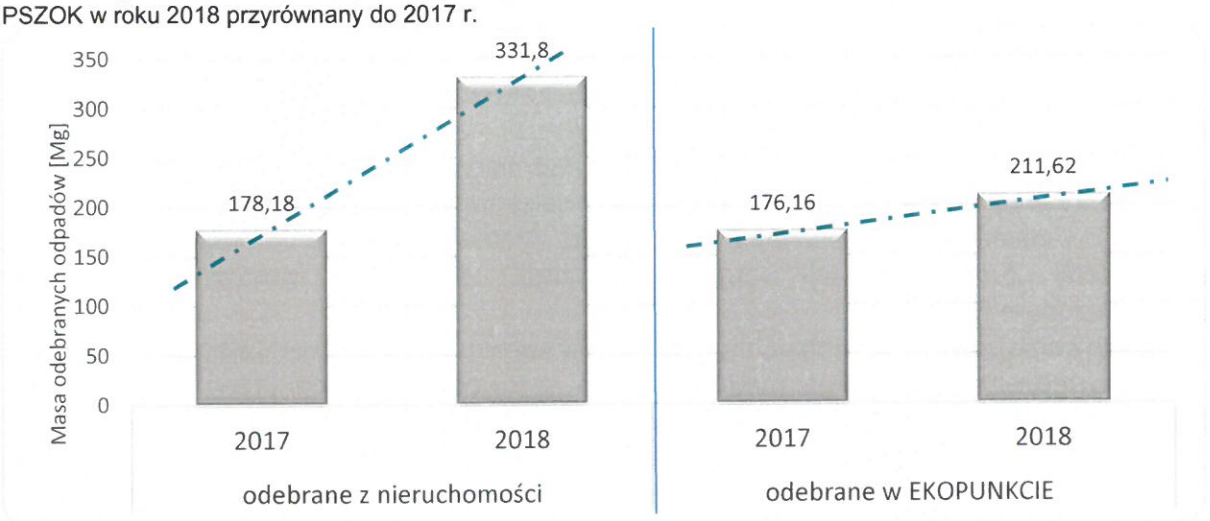
W ramach gminnego systemu odebrano łącznie **78,3 Mg** odpadów niebezpiecznych, wśród których były m.in. zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (ZSEIE), świetlówki, żarówki, zużyte baterie i przeterminowane leki.

Masa odpadów niebezpiecznych odebranych w 2018 r. była na zbliżonym poziomie do 2017 r. (79,24). W 2018 r. odebrano jednak o blisko 25 % więcej przeterminowanych leków niż w 2017 r. świadczy to o podniesieniu świadomości mieszkańców miasta w zakresie postępowania z tego rodzaju odpadami. Przeterminowane leki były oddawane do Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych działającego w ramach EKOPUNKTU oraz do stargardzkich aptek.

Odpady wielkogabarytowe

W 2018 r. odebrano o 53 % odpadów wielkogabarytowych więcej niż w 2017 r. Wykres nr 12 przedstawia wzrost ilości odpadów wielkogabarytowych odebranych bezpośrednio z nieruchomości oraz w PSZOK w roku 2018 przyrównany do 2017 r.

Wykres nr 12. Masa odpadów wielkogabarytowych odebranych bezpośrednio z nieruchomości oraz w PSZOK w roku 2018 przyrównany do 2017 r.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Analiza odbioru odpadów wielkogabarytowych pozwala na określenie znacznego wzrostu ilości tych odpadów: o 189,1 Mg w porównaniu do 2017 r. Po przeprowadzeniu badania pod kątem punktów odbioru tych odpadów jednoznacznie stwierdzono, że bezpośrednio z nieruchomości odebrano o ponad **80 %** więcej odpadów wielkogabarytowych w porównaniu z rokiem 2017, natomiast w EKOPUNKCIE wzrost wyniósł ok. **20 %**.

Znaczna dysproporcja wzrostu w zależności od miejsca odbioru świadczy o tym, że:

- odpady wielkogabarytowe są odpadami problematycznymi, w związku z tym mieszkańcy w dalszym ciągu wolą je wystawić przy wiacie śmietnikowej niż zawieźć do EKOPUNKTU,
- uszczelnienie gminnego systemu sprawiło, że wzrost masy tych odpadów w PSZOKu wyniósł tylko 20 % (z nieruchomości aż 80%),

Z przeprowadzonej analizy wynika, że gdyby co trzecie gospodarstwo domowe wymieniło meble na nowe, oznaczałoby to, że do gminnego systemu jedno gospodarstwo oddało średnio 65 kg odpadów wielkogabarytowych w ciągu całego 2018 roku (ok. 43 kg w ciągu 2017 r.).

5.3 Podmioty zbierające odpady w postaci papieru, tworzyw sztucznych, metali i szkła

Mieszkańcy miasta Stargard, oprócz oddawania odpadów w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, równie chętnie przekazywali odpady opakowaniowe do punktów skupu. Na terenie miasta w 2018 r. działalność taką świadczyło dziewięć punktów. Przedsiębiorcy Ci zbierali w głównej mierze odpady w postaci makulatury: 856,5 Mg, tworzyw sztucznych: 156,1 Mg, metali (głównie puszki): 141,8 Mg oraz szkło w ilości 6,5 Mg. Był to czysty wyselekcjonowany surowiec, który w 98,7% został przekazany do ponownego przetworzenia, co wpłynęło na znaczny wzrost poziomów odzysku i recyklingu obliczane dla całej gminy.

5.4 Zagospodarowanie odpadów komunalnych

Zagospodarowaniem odpadów pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na obszarze Gminy Miasta Stargard w 2018 r. zajmowała się spółka miejska ze 100 % udziałem Gminy – Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. na podstawie zawartego porozumienia. W ramach zawartego porozumienia ZZO Stargard przetwarzał odpady w trzech Regionalnych Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Łęczycy gm. Stara Dąbrowa, tj. instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, kompostowni odpadów zielonych

i innych oraz na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, będących własnością Gminy Miasto Stargard, zgodnie z przyjętą hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

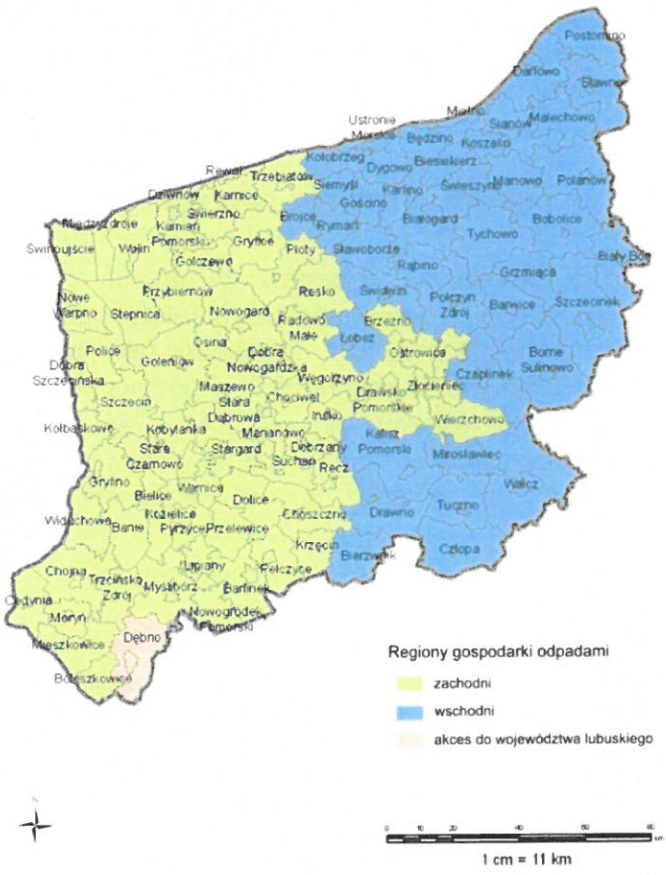
Zadaniem Regionalnej Instalacji jest przetworzenie przyjmowanych odpadów komunalnych poprzez:

- zagospodarowanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz odpadów opakowaniowych pochodzących z selektywnej zbiórki,
- prowadzenie mechanicznego i ręcznego przesegregowywania odpadów w celu wydzielenia drobnej frakcji organicznej oraz surowców wtórnych możliwych do zagospodarowania,
- belowanie surowców wtórnych uzyskanych w wyniku pracy linii sortowniczej,
- prowadzenie czasowego magazynowania surowców wtórnych przed ich wywozem do zakładu przetwórczego (recyklera) lub punktów skupu,
- kompostowanie odpadów zielonych i ulegających biodegradacji.

Odpady niebezpieczne, których Spółka nie była w stanie zagospodarować we własnym zakresie w RIPOK w Łęczycy, zagospodarowano na zasadzie pośrednictwa w obrocie odpadami.

Odpady komunalne pochodzące od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych zostały przekazane przez podmioty wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych na terenie zachodniego regionu gospodarki odpadami komunalnymi oraz do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Z analizy zgromadzonych danych wynika, że na terenie Gminy Miasta Stargard wytworzono **30 134,4 Mg** odpadów, z czego **1160,9 Mg** zostało przez mieszkańców przekazane bezpośrednio do punktów działających na terenie miasta. Pozostała masa tj. **28 973,5 Mg** zostało odebrane przez przedsiębiorców posiadających wpis do Rejestru Działalności Regulowanej. Z tego ponad 97 % zostało poddanych odzyskowi natomiast ok. 804 Mg (ok. 2,8 %) zostało unieszkodliwionych poprzez składowanie.

Rysunek nr 2. Podział Województwa Zachodniopomorskiego na regiony gospodarki odpadami

Źródło: Plan Gospodarki odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028

ZZO dysponuje składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (pojemność kwatery składowania odpadów nr V - eksploatowanej 371 500 Mg, natomiast kwatery nr VI – nowo wybudowanej pod koniec 2017 r. – 757 200 Mg).

W ramach miejskiego Zakładu przetwarzania odpadów zlokalizowanego w Łęczycy funkcjonują następujące segmenty technologiczne:

1) instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o przepustowości 45 000 Mg / rok,
2) instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zbieranych selektywnie oraz odpadów opakowaniowych o przepustowości 6 000 Mg / rok,
3) instalacja biologicznego przetwarzania odpadów o przepustowości 36 000 Mg/rok,
4) kompostowania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji o przepustowości 4 000 Mg / rok,
5) przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych poza instalacją o przepustowości 1 000 Mg/rok.

Zwiększenie przepustowości instalacji do kompostowania odpadów zielonych i innych bioodpadów (od 2016 r.) gwarantuje Gminie Miasto Stargard możliwość zagospodarowywania wszystkich wytworzonych odpadów zielonych i innych bioodpadów na instalacji w Łęczycy.

Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrane w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zostały w większości poddane procesowi R12 (proces obejmujący wymianę w celu poddania procesom recyklingowym ale również demontaż czy sortowanie itp.), natomiast 46,00 Mg zostało złożone na terenie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w celu poddania ich procesowi R12 w późniejszym czasie. Odpady opakowaniowe również zostały poddane procesowi R12 i w większości poddane procesom R3, R4.

Zmieszane odpady komunalne wytworzone i odebrane z terenu Gminy Miasto Stargard zostały zagospodarowane w instalacji:

1) mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Łęczycy, gm. Stara Dąbrowa – zarządca Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o., Stargard – w ilości 19 001,110 Mg (99,0%);
2) mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Szczecinie ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna" 35 – zarządca REMONDIS Szczecin Sp. z o.o. – w ilości 66,929 Mg (0,35%);
3) mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Leśnie Górnym 12, gm. Police – zarządca Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych – w ilości 92,291 Mg (0,48%);
4) Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów w Szczecinie, ul. Logistyczna 22, Szczecin w ilości 32,609 Mg (0,17%).

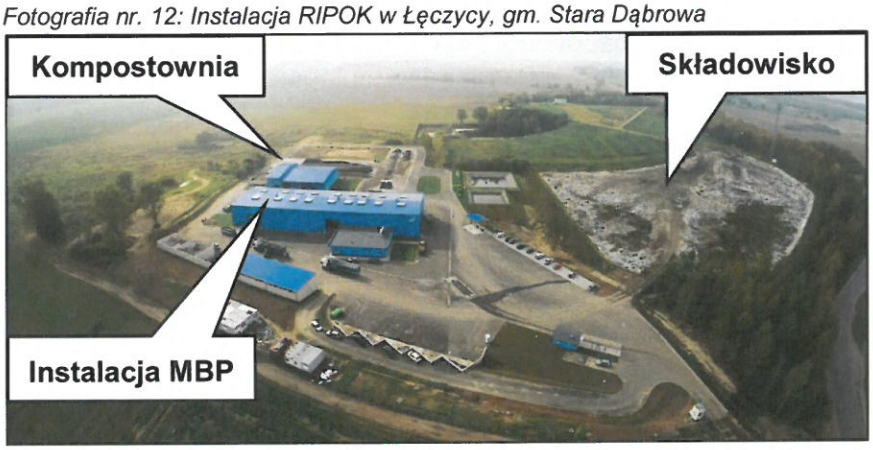
Odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 zostały w większości poddane kompostowaniu w procesie R3 w kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów w Łęczycy. 64,140 Mg odpadów o kodzie 20 02 01 zostało złożone na placu (proces R13).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz odpady zielone wytworzone na terenie miasta Stargard zostały zagospodarowane bezpośrednio w Regionalnych Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych na terenie zachodniego regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

Odpady wytworzone w wyniku mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów:

Odpady o kodzie 19 12 12 - frakcja nadsitowa: - odpady te w ilości 439,740 Mg trafiły do składowania na składowisko odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne w Łęczycy (proces D5). Pozostałą część tych odpadów przekazano firmom zewnętrznym oraz do innych instalacji w celu wykorzystania głównie jako paliwa lub innego środka do wytwarzania energii (proces R1). Odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja podsitowa) poddano biologicznemu przetwarzaniu (R2) , w wyniku czego powstał biologicznie stabilny materiał o kodzie 19 05 99 w ilości 8 309,926 Mg

Fotografia nr. 12: Instalacja RIPOK w Łęczycy, gm. Stara Dąbrowa

Źródło
http://www.zzo.stargard.pl

5.5 *Kontrola półrocznych sprawozdań*

Kontrola półrocznych sprawozdań składanych przez przedsiębiorców posiadających wpis do Rejestru Działalności Regulowanej.

Zgodnie z art. 9p ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Dyrektor Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie zgodnie z powierzonymi kompetencjami dokonuje weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniach półrocznych.

Rok 2019 jest pierwszym, w którym wszedł obowiązek składania rocznych sprawozdań również przez punkty zbierające segregowane odpady opakowaniowe. W związku z tym, sprawozdania zostały złożone przez:

- przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości – 6 podmiotów,
- podmiot prowadzący Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów – 1 podmiot,
- podmioty prowadzące działalność polegającą na zbieraniu odpadów opakowaniowych (punkty skupu) – 10 podmiotów (9 podmiotów rzeczywiście zbierało odpady opakowaniowe).

Wszystkie przedłożone przez przedsiębiorców sprawdzania zostały zweryfikowane w zakresie złożenia sprawozdań w wyznaczonym ustawowo terminie, rzetelności danych oraz osiągania wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. W przypadku, gdy przedsiębiorca wpisany do Rejestru Działalności Regulowanej naruszy któryś z ww. wymagań, Dyrektor ZUK nakłada na niego z urzędu karę pieniężną w drodze decyzji. W 2019 r. wszczęto 3 postępowania w sprawie ustalenia wysokości kary pieniężnej za sprawozdania dotyczące gospodarki komunalnej za rok 2018, które złożone po terminie. Sprawa aktualnie jest w toku. W 2018 r. nie naliczono kar za rok 2017.

5.6 Poziomy odzysku

5.6.1 Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r.,

poz. 2412), określa dopuszczalny w danym roku kalendarzowym poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

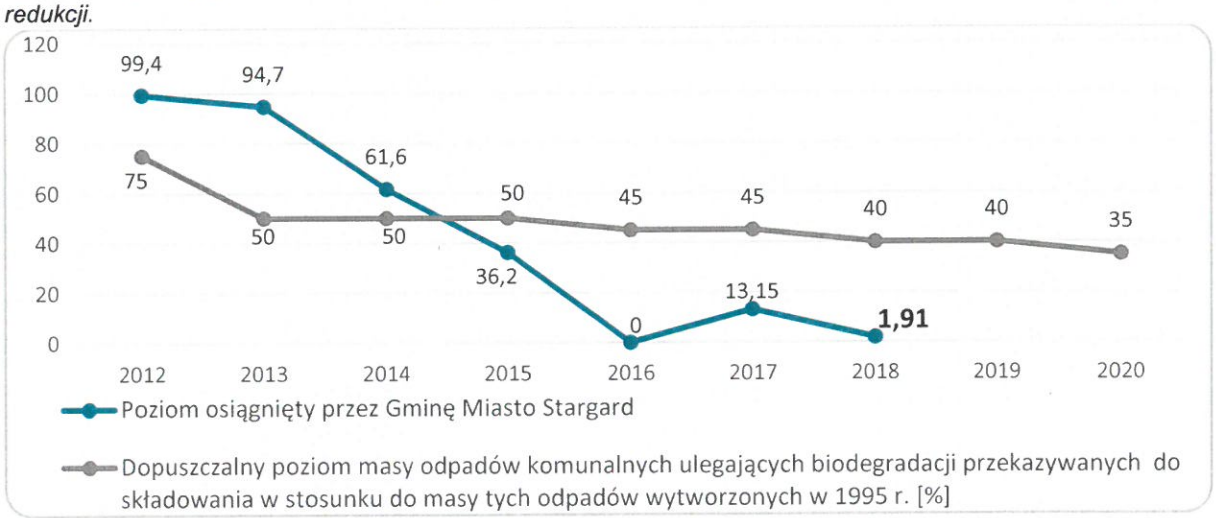
W 2018 r. Gmina Miasto Stargard do składowania przekazała **1,91 %** odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Zgodnie z przepisami, w 2018 r. dopuszczalny poziom wynosił 40%. Oznacza to, że odpady komunalne ulegające biodegradacji wytworzone na terenie naszego miasta oraz pozostałości z sortowania były w większości przetwarzane, co spowodowało osiągniecie wymaganego poziomu redukcji ww. odpadów. Tabela 12 i wykres nr 13 przedstawiają osiągnięty w 2018 r. przez Gminę Miasto Stargard poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Tabela nr. 12. Osiągnięty w 2018 r. przez Gminę Miasto Stargard poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	**Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r. [%]**								
	2012 r.	**16 lipca 2013 r.**	**2014 r.**	**2015 r.**	**2016 r.**	**2017 r.**	**2018 r.**	**2019 r.**	**16 lipca 2020 r.**
	75	**50**	**50**	**50**	**45**	**45**	**40**	**40**	**35**
Poziom osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard	*99,4*	*94,7*	*61,6*	*36,2*	*0*	*13,15*	***1,91***		

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 13. Osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w latach 2012-2018 [%] w stosunku do wymaganego poziomu redukcji.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

5.6.2 Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Poziomy przewidziane do osiągnięcia w poszczególnych latach zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167) zostały uwzględnione w tabelach oraz na wykresach:

1) poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - Tabela nr 13 oraz Wykres nr 14;

2) poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne – Tabela nr 14 oraz wykres nr 15.

5.6.2.1 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła

Dopuszczalny poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, w 2018r. wynosił 30,0%. W Stargardzie osiągnięto poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 60,34%. Oznacza to, że poziom został osiągnięty. Tabela nr 13 oraz wykres nr 14 przedstawia poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (wg załącznika do rozporządzenia)

Tabela nr 13. Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (wg załącznika do rozporządzenia)

Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	10	12	14	16	18	20	30	40	50
Poziom odzysku osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard	***5,6***	***10,6***	***15,4***	***20,4***	***38,5***	***36,67***	***60,34***		

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 14. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów: papieru, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard w latach 2012-2018 [%]

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Ze strumienia odpadów komunalnych w 2018 r. wydzielonych zostało i poddanych **recyklingowi 3478,26 Mg surowców wtórnych**. Jest to poziom znacznie wyższy niż w 2017r. i latach ubiegłych. Ten istotny wzrost odpadów poddanych recyklingowi zawdzięczamy podmiotom zbierającym odpady w postaci papieru, tworzyw sztucznych, metali i szkła tzw. punktom skupy, które w 2018r. po raz pierwszy zostały zobowiązane do złożenia sprawozdania z gospodarowania odpadami.

5.6.2.2 Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Zgodnie z przepisami, dopuszczalny poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, w 2018 r. wynosił 50,0%.

Miasto Stargard w 2018r. osiągnęło poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości **89,7%**. W związku

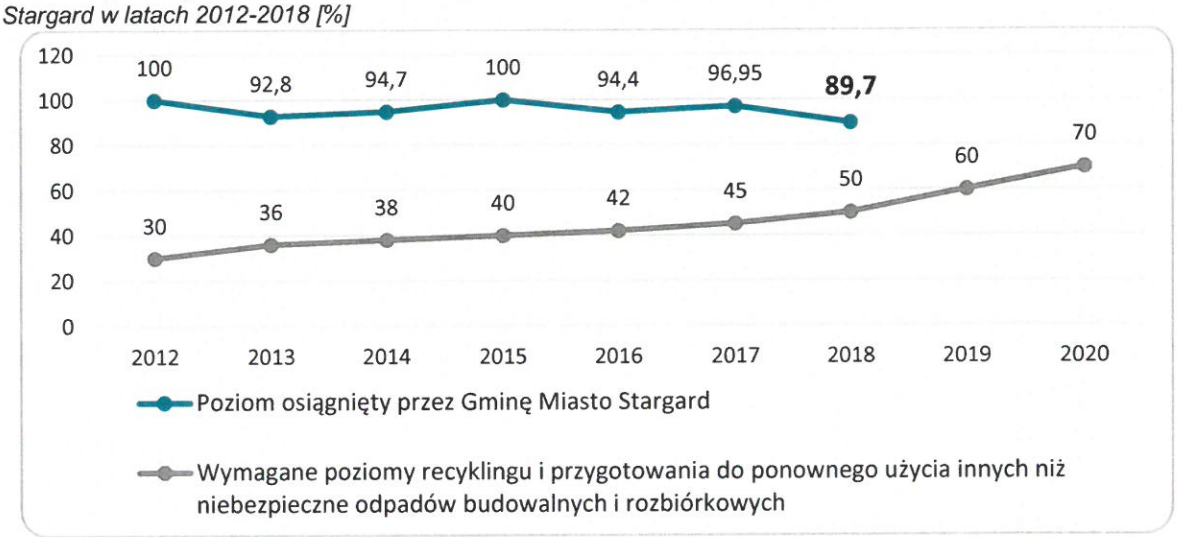
z tym, osiągnięto wymagany poziom odzysku tak jak i w ubiegłych latach. Szczegółowe informacje w przedmiotowym zakresie przedstawia Tabela nr 14 i Wykres nr 15.

Tabela nr 14. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (załącznik do rozporządzenia)

Inne niż niebezpieczne odpady budowalne i rozbiórkowe	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	30	36	38	40	42	45	50	60	70
Gminę Miasto Stargard	***100,0***	***92,8***	***94,7***	***100,0***	***94,4***	***96,95***	***89,7***		

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Wykres nr 15. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard w latach 2012-2018 [%]

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Jeśli chodzi o podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (wpisane do rejestru działalności regulowanej) to na sześć podmiotów faktycznie odbierających odpady, wszystkie uzyskały wymagane poziomy.

Wszystkie wymagane prawem poziomy odzysku osiągnięto również w ramach funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi tj.:

- poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – w wysokości **2,331 %,**
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – w wysokości **37,74 %,**
- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – w wysokości **89,50%.**

6 Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Zgodnie z przyjętym planem potrzeb inwestycyjnych przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard w 2018 r. nastąpiło zwiększenie środków trwałych na łączną kwotę 407.383,84 zł . Zmodernizowano posiadane środki trwałe poprzez m.in.:

- zwiększenie wartości kwatery nr VI ze zbiornikami – 144.374,85 zł,
- zakup samochodu ciężarowego Mercedes BENZ – 129.180,50 zł,
- modernizacja układu sterowania pomp przy kwaterze nr V – 28.278,12 zł,
- zakup, montaż i wyposażenie kontenera ,,stróżówka" – 24.806,45 zł,
- zakupy sprzętu informatycznego – 31 330,46 zł,

- modernizacja i koszty pozostałe – 49 413,46 zł.

Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. w związku z prowadzoną działalnością planuje wydatki na kwotę 781.000,00 zł.

Ponadto, w latach 2019 – 2020 planowane są nowe zadania inwestycyjne wg założonego planu (tabela nr 15 i 16).

Tabela nr 15. Plan zadań inwestycyjnych na 2019 r.

L.p.	Tytuł inwestycji	Opis rzeczowy inwestycji	Wartość szacunkowa [zł]	Termin realizacji
Składowisko odpadów				
1	oświetlenie drogi p.poż kwatery nr IV	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie oświetlenia do zbiornika deszczowego	36 000,00	wrzesień
2	zakup 2 pomp do odcieków kwatery nr V	Wymiana pomp do odcieków z kwatery nr V do hydrantów	10 000,00	marzec
Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów				
1	budowa wagi samochodowej	Wykonanie projektu budowlanego i budowa	100 000,00	Maj
2	system monitoringu wizyjnego	Wykonanie instalacji światłowodowej montaż urządzeń do rejestracji	50 000,00	luty
3	zadaszenie boksów nr V i VI	Wykonanie projektu i wykonanie zadaszenia	25 000,00	październik
4	Rolety zewnętrzne przy boksach magazynowych I i II	Zakup i montaż rolet zewnętrznych	20 000,00	czerwiec
5	budowa placu magazynowania polepszacza	Wykonanie projektu i budowa	220 000,00	listopad
6	wykonanie brodzika na dezynfekcje	Wykonanie projektu i budowa brodzika	100 000,00	kwiecień
7	rozdrabniacz do odpadów kuchennych	Zakup rozdrabniacza do odpadów kuchennych	200 000,00	grudzień
8	zakup 2 kontenerów	Zakup dwóch kontenerów o pojemności ok. 30 m3 na pojazd typu hakowiec	20 000,00	marzec
Razem:			781 000,00	

Źródło: opracowanie ZZO Stargard Sp. z o.o.

Tabela nr 16. Plan zadań inwestycyjnych na 2020 r.

L.p.	Tytuł inwestycji	Opis rzeczowy inwestycji	Wartość szacunkowa tys zł	Termin realizacji
1	Zakup kompaktora	Zakup kompaktora o masie pow. 25 Mg	1 600 000,00	czerwiec
2	zakup ładowarki teleskopowej	Zakup ładowarki związany z obsługą zasobni odpadów	450 000,00	kwiecień
3	Oczyszczalnia wód odciekowych wraz z infrastrukturą i przyłączami	Oczyszczalnia odcieków technologicznych pochodzących z kwater składowiska odpadów	4 500 000,00	grudzień
		Razem:	6 550 000,00	

Źródło: opracowanie ZZO Stargard Sp. z o.o.

Oprócz potrzeb związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych, każdy z przedsiębiorców wpisany do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w celu utrzymania dotychczasowych standardów odbioru odpadów, w oparciu o potrzeby wynikające z bieżącej eksploatacji wykorzystywanego sprzętu, również realizuje zadania inwestycyjne i remontowe. Koszty poniesione przez przedsiębiorców na realizacje przedmiotowych zadań wliczane są w koszty odbioru odpadów ponoszone przez właścicieli nieruchomości. W związku z tym, że przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne prowadzą działalność komercyjną, niniejsze informacje stanowią tajemnicę handlową.

7 Koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

7.1 Koszty poniesione w związku z zarządzaniem systemem, odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

W wydatkach dotyczących funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi należy wyróżnić cztery główne zadania:

- koszty odbioru i zbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych,
- koszty zagospodarowania tych odpadów,
- koszty zarządzania systemem,
- koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami i usunięcia likwidacji „dzikich wysypisk".

W 2018 r. Gmina Miasto Stargard zapewniła pełne pokrycie wszystkich kosztów funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Realizacja tych wydatków przez Zarząd Usług Komunalnych została przedstawiona w Tabeli nr 17. W tabeli przedstawiono rzeczywiste wydatki poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz porównano je do rzeczywistych wpłat, wniesionych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

Tabela nr 17. Realizacja wydatków i wpływów w budżecie miasta Stargard w 2018 r. z tytułu realizacji zadania w zakresie funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Lp.	Wydatki / wpływy	Budżet 2018		
		Plan [zł]	Wykonanie [zł]	4:3
1	2	3	4	5
1.	**Wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu:**	11.328.440	**11.265.187 ***	0,99
	w tym:			
	– koszty odbioru odpadów	*5.600.000*	*5.600.000*	*1,00*
	– koszty zagospodarowania odpadów	*4.050.000*	*4.050.000*	*1,00*
	– koszty zarządzania systemem	*1.628.440*	*1.566.227*	*0,96*
	- pozostałe koszty (działania edukacyjne i likwidacja „dzikich wysypisk")	*50.000*	*48.960*	*0,97*
2.	**Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami:**	11.200.000	**11.160.640 ****	0,99
	RÓŻNICA (poz. 2 – poz. 1):		**- 104.547**	

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

** Wydatki poniesione w 2018r. obejmują zobowiązania od grudnia 2017r. do listopada 2018r. Nie obejmują zobowiązań za grudzień 2018r., gdzie płatność przypada na styczeń 2019r.*

*** dochody nie zawierają wpływów z tytułu wpłat zaległości za lata 2013-2017 w wysokości ok. 129.300 zł, gdyż nie dotyczą one 2018r., który jest przedmiotem analizy.*

Niewykonanie planowanych wydatków z tytułu kosztów zarządzania systemem, które nastąpiło z przyczyn niezależnych (pracownica przedłużyła urlop wychowawczy, odwołano planowane szkolenia itp.) oraz z tytułu kosztów odbioru odpadów (mniejsza ilość odebranych odpadów względem 2017r.) wpłynęło na zmniejszenie kosztów systemu w 2018r.

W wydatkach związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami ujęto usługi odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych przez MPGK Sp. z o.o. oraz usługi zagospodarowania tych odpadów przez ZZO Stargard Sp. z o.o.

W wydatkach związanych z zarządzaniem systemem gospodarowania odpadami komunalnymi ujęto koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem systemu i jego nadzorowaniem tj. wydatki związane z zatrudnieniem, gdzie ujęto wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, wynagrodzenia związane z roznoszeniem korespondencji i przeprowadzaniem przetargów, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, wydatki na szkolenia, badania medycyny pracy, odpis na ZFŚS, ryczałty za używanie samochodu prywatnego do celów służbowych oraz zakup biletów autobusowych dla celów służbowych, zakup odzieży dla pracowników Biura Obsługi Klientów oraz ryczałty za używanie i pranie odzieży dla uprawnionych pracowników, a także wydatki związane z utrzymaniem i prowadzeniem działalności bieżącej jednostki, gdzie zostały ujęte wydatki na zakup materiałów biurowych i gospodarczych, energii elektrycznej i cieplnej, zakup dostępu do sieci Internet, zakup usług telefonii stacjonarnej i komórkowej, obsługę informatyczną, prenumeratę czasopism branżowych, koszty i prowizje bankowe, koszty komornicze, usługi transportowe i konserwacyjne, czynsz za wynajem pomieszczeń biurowych, usługi informacyjne w mediach, doradztwo prawne, usługi Inspektora Ochrony Danych, monitorowanie pomieszczeń, konwój gotówki oraz przesyłki pocztowe.

W pozostałych wydatkach dotyczących funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami ujęto zakup materiałów do przeprowadzenia cyklicznej akcji dla szkół i przedszkoli „Sprzątanie Świata", zakup materiałów i usług związanych z edukacją w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi oraz prowadzenie akcji likwidacji „dzikich wysypisk".

7.2 *Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi*

Deklaracje

W 2018 r. w Stargardzie wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczana była od gospodarstwa domowego. Do złożenia deklaracji zobowiązani są właściciele nieruchomości zamieszkałych. Właściciele nieruchomości, składali również deklaracje w związku z przystąpieniem do systemu nowych nieruchomości (nowo wybudowane domy, zamieszkanie nieruchomości dotąd niezamieszkałych, itp.) lub w związku ze zmianą danych niezbędnych do naliczenia opłaty.

Na dzień 31.12.2018 r. złożonych było **5.153 deklaracji**, które objęły systemem **25.305 gospodarstw domowych** (Tabela nr 18).

Tabela nr 18. Realizacja założeń dotyczących deklarowanej opłaty – wg przypisu dla danego roku kalendarzowego

Dane dotyczące deklaracji	REALIZACJA 31.12.2013	REALIZACJA 31.12.2014	REALIZACJA 31.12.2015	REALIZACJA 31.12.2016	REALIZACJA 31.12.2017	REALIZACJA 31.12.2018
1	2	3	4	5	6	7
ILOŚĆ DEKLARACJI (ilość gosp. domowych)	**4628** (ok. 24.000)	***4755*** *(ok. 24 000)*	***4837*** *(ok. 24 000)*	***5000*** *(24 679)*	***5086*** *(25 022)*	***5153*** *(25 305)*
PRZYPIS NALEŻNOŚCI	**8.670.606 zł**	**8.750.708 zł**	**8.798.712 zł**	**11.206.648 zł**	**11.237.733 zł**	**11.289.733 zł**
w tym:						
– *wielorodzinne*	*6.218.052 zł*	6.228.877 zł	6.251.959 zł	8.552.961 zł	8.525.211 zł	8.533.708 zł
– *jednorodzinne*	*2.452.554 zł*	2.521.831 zł	2.546.753 zł	2.653.687 zł	2.712.522 zł	2.756.025 zł

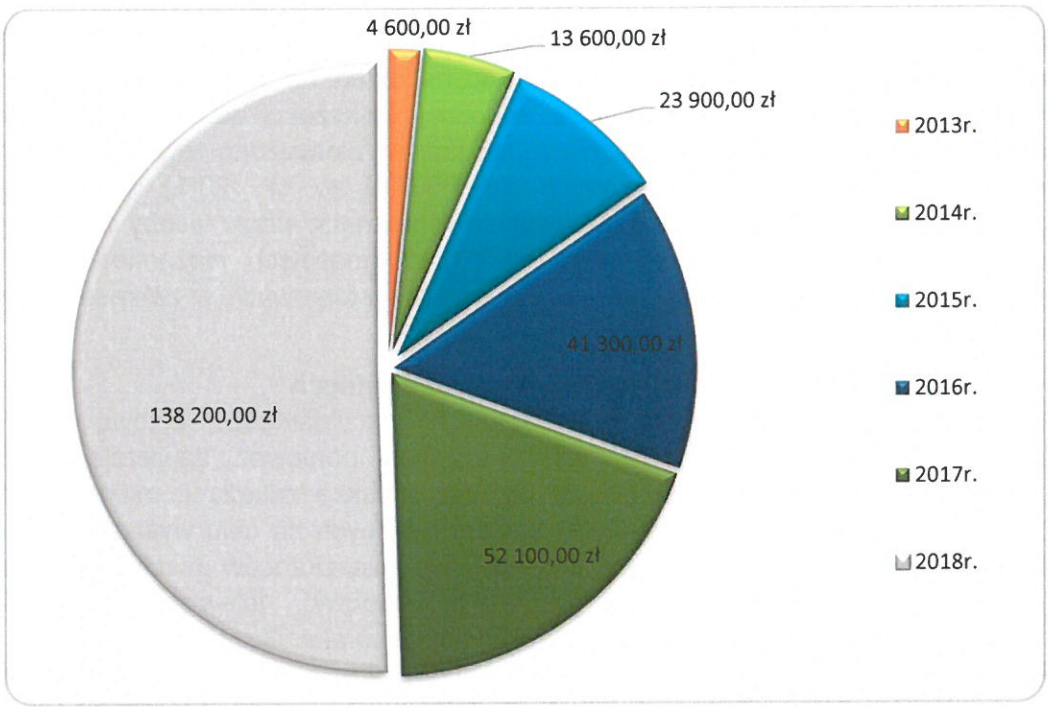
Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

Windykacja opłat

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Stargardzie wnoszone są co miesiąc „z dołu". Terminy wpłat ustalono do 15 dnia miesiąca, następującego po miesiącu, którego opłata dotyczy. Miesięcznie przyjmowanych jest ok. 5 200 wpłat.

Przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ujmuje się w księgach rachunkowych za okresy sprawozdawcze na podstawie złożonych deklaracji. Okresem sprawozdawczym w jednostkach budżetowych jest każdy miesiąc w roku obrotowym, czyli okres od stycznia do grudnia. Obowiązek zapłaty w/w opłaty następuje w każdym miesiącu, którego opłata dotyczy, czyli w każdym miesiącu należy dokonać memoriałowo jej przypisu, pomimo tego, że termin jej zapłaty przypada na miesiąc następny. Wysokość dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami w 2018 r. została zaplanowana na poziomie kwoty 11.200.000 zł, biorąc za podstawę przypis za 2017 r. Po złożeniu w ciągu roku deklaracji na nowe nieruchomości i uwzględnieniu licznych zmian, przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2018 r. wyniósł 11.289.733 zł tj. o ok. 90.000 zł więcej niż zakładano w planie.
Od początku funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, kwota zadłużenia mieszkańców z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami na dzień 31.12.2018 r. wyniosła ok. 273.700 zł. Na wykresie nr 16 przedstawiono zadłużenie mieszkańców za poszczególne lata (2013-2018).

Wykres nr 16. Zadłużenie mieszkańców od początku funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w poszczególnych latach 2013-2018r.

Źródło: opracowanie własne ZUK w Stargardzie

W celu zmniejszenia liczby dłużników, umieszczano stosowne informacje na stronach internetowych ZUK oraz przed terminem wpłaty pierwszej raty zostały dostarczone mieszkańcom informacje o indywidualnym numerze rachunku bankowego z wysokością i terminami bieżących poszczególnych wpłat oraz blankiety dowodów wpłat dla osób, które uiszczają opłatę w formie gotówkowej, a także informację o zaległych płatnościach z poprzednich miesięcy lub lat. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie przewiduje tego typu rozwiązań (opłatę wnosi się na podstawie złożonej deklaracji lub otrzymanej decyzji), ale dostarczenie przynajmniej raz w roku każdemu właścicielowi nieruchomości informacji o opłatach stanowi swego rodzaju „przypomnienie". W przypadku braku reakcji, zostały wystawione upomnienia. Podejmowane działania informacyjne spowodowały, że liczba dłużników przed terminem płatności za grudzień zmniejszyła się.

Osiągnięto przy tym wysoki **poziom windykacji należności** za cały okres (od początku funkcjonowania systemu), który wyniósł **99,5 %.**

Postępowanie egzekucyjne z tytułu zadłużenia

W 2018 r. wystawionych zostało **2.191 upomnień**. Upomnienia były wystawiane co miesiąc na zaległości w momencie osiągnięcia kwoty 116,00 zł, tj. dziesięciokrotności kosztów upomnienia. W 2018 r. do Urzędu Skarbowego przekazano **1.410 tytułów wykonawczych na kwotę 230.871,30 zł**. na podstawie, których Urząd Skarbowy w Stargardzie prowadził egzekucję należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami.

Za cały okres funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami wystawiono ogółem 2.031 tytułów wykonawczych na kwotę 313.820 zł, z których do końca 2018 r. Urząd Skarbowy przekazał wyegzekwowane należności w wysokości ok.138.800 zł, tj. 44,2% ogółu zaległości objętych złożonymi tytułami wykonawczymi.

8 Ważniejsze problemy stwierdzone w trakcie funkcjonowania systemu w 2018 r.

Znaczna ilość odpadów wielkogabarytowych wystawianych do wiat śmietnikowych

W 2018 r. masa odebranych odpadów wielkogabarytowych wzrosła o ponad 53% w stosunku do roku 2017. Średnia masa tych odpadów (65 kg) wyszacowana dla jednego gospodarstwa przy założeniu, że w co trzecim gospodarstwie dokonano wymiany mebli na nowe, wskazuje na konieczność zwrócenia bacznej uwagi na tę frakcję odpadów i źródło ich pochodzenia. Wprawdzie odpady te w znacznej większości odbierane są spod wiat śmietnikowych (wzrost o ponad 86%), nie mniej jednak zauważono również wzrost masy odpadów wielkogabarytowych zawożonych do PSZOK (o ok. 20%). Istnieje obawa, że odpady te mogą być podrzucane do wiat śmietnikowych przez osoby nieuprawnione (np. wymiana mebli w biurach, porządki na nieruchomościach niezamieszkałych itp.). Rozważenia wymaga ewentualność dokonania zmian systemowych w zakresie odbierania tej frakcji odpadów.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Do strumienia odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową trafia wiele materiałów, które zaliczane są do niebezpiecznych ponieważ zawierają substancje toksyczne, palne, wybuchowe, biologicznie czynne, a także zakażone mikroorganizmami chorobotwórczymi. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie tego zjawiska. Najważniejsza w tym zakresie jest edukacja mieszkańców miasta, którzy błędnie traktują duże zepsute sprzęty elektryczne (np. lodówki, telewizory) jako odpady wielkogabarytowe myśląc, że można je wystawiać do wiat śmietnikowych.

Ponadto w dalszym ciągu zdarzają się przypadki niewłaściwego postępowania z przeterminowanymi lekami oraz strzykawkami i igłami. Zdarzają się przypadki wrzucania do odpadów zmieszanych odpadów w postaci zużytych strzykawek. Tak nierozsądne zachowanie powoduje wzrost kosztów zagospodarowania odpadów związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa pracowników ZZO Stargard pracujących na linii sortowniczej. W każdym przypadku zakłucia igłą niezbędne jest dowiezienie poszkodowanego pracownika do najbliższego oddziału zakaźnego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Szczecinie celem udzielenia pomocy lekarskiej oraz przeprowadzenia szeregu badań. Cykl tego leczenia jest długotrwały i kosztowny. ZZO Stargard z tego tytułu w każdym takim przypadku ponosi koszty pełnego leczenia, które sięgają ok. 10 000 zł

Sposób ewidencjonowania odpadów w postaci gruzu i remontowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych, nadzór nad ilością wytwarzanych odpadów.

Mieszkańcy miasta mogą w ramach limitu przekazać 6 m3 w skali 3 lat odpadów remontowych do gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Problem z odpadami remontowymi występuje na trzech płaszczyznach:

1. System rozliczania za odpady remontowe i budowlane jest dwumiarowy. Mieszkaniec z Operatorem rozlicza się stosując jako jednostkę miar: objętość, tj. m^3. Operator z zarządzającym rozlicza się stosując jako jednostkę miar: wagę tj. Mg.
Konieczność ujednolicenia systemu limitowania z kosztami odbioru tych odpadów wynika z utrudnień w zakresie kontroli i weryfikacji. Operator odbierający odpady remontowe otrzymuje wynagrodzenie za 1 Mg tych odpadów, przy braku możliwości ważenia każdorazowo pojedynczych worków. Doprowadza to do sytuacji, w której średnia waga 1 worka o pojemności $1m^3$ może się wahać od 0,1 Mg do 1,0 Mg. Na przestrzeni ostatnich 5 lat funkcjonowania gminnego systemu średnia waga 1 szt. worka o pojemności $1m^3$ uległa zwiększeniu o 100 kg.
2. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z limitów w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Obliczenie szacunkowej liczby gospodarstw domowych (22,5 tys.), które w ciągu ostatnich 3 lat nie skorzystały z możliwości oddania odpadów remontowych i gruzu do gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nakazuje przeprowadzenie szczegółowej analizy dotyczącej obecnego sposobu limitowania tej frakcji odpadów. Właściciel nieruchomości, po wykonaniu pełnego remontu swojego mieszkania (wyburzanie ścian, wymiana kafelek, wymiana armatury, sanitariatów, tapet itp.) kolejny remont podczas którego powstanie duża ilość odpadów remontowych wykona najwcześniej po upływie 6-10 lat. Drobne remonty polegające na odświeżeniu mieszkania (np. malowanie, wymiana sanitariatów) nie generują tak dużych ilości odpadów remontowych. Analiza wytwarzania odpadów remontowych i gruzu oznacza obciążenie kosztami odbioru i zagospodarowania tej frakcji odpadów wszystkich gospodarstw.

Odpady remontowe są specyficznym rodzajem odpadów, do wytworzenia którego potrzebne są specjalistyczne umiejętności. W związku z tym, niejednokrotnie właściciele nieruchomości zamieszkałych, do wykonania prac remontowych, wynajmują firmy remontowe, odpady te są więc odpadami wytworzonymi przez tę firmę, a nie przez właściciela nieruchomości. Zgodnie z przepisami, wytwórca odpadów powinien oddać je zgodnie z przepisami prawa. Przyjmowanie takich odpadów w ramach gminnego systemu nie powinno mieć zatem miejsca.

Ponadto, odbiór odpadów remontowych w takim kształcie jak obecnie generuje bardzo duże koszty. Odbiór i zagospodarowanie odpadów remontowych w 2018 r. (3 734,35 Mg odpadów) to koszt ok. 1 600 000,00 zł, natomiast w 2017 r. to ok. 1 740 000,00 zł (4021,64 Mg odpadów) co przy porównaniu do ilości gospodarstw (~10%), które wykonały pełne remonty prowadzi do konieczności rozważenia modyfikacji systemu przyjmowania odpadów remontowych, zwłaszcza pod kątem oszczędności związanych z funkcjonowaniem gminnego systemu.

Działania naprawcze:

1) w zakresie rozliczania ilości odpadów remontowych:
W związku z koniecznością uszczelnienia systemu w zakresie przyjmowania odpadów remontowych konieczne jest ujednolicenie systemu miar tych odpadów, poprzez wprowadzenie przy kolejnym postępowaniu przetargowym zapisów o rozliczeniu finansowym za 1 m^3.

2) w zakresie limitowania odpadów remontowych
Analiza dotycząca odpadów remontowych powoduje konieczność pochylenia się nad ewentualną weryfikacją systemu przyjmowania tej frakcji odpadów. Proponowane rozwiązania to:
- ograniczenie limitowania odbioru odpadów remontowych w zakresie ilości tych odpadów tj. zmniejszenie limitu do $1m^3$ w skali 3 lat lub ograniczenie limitowania w zakresie kodów odpadów tj. przyjmowanie od mieszkańców w ramach gminnego systemu wyłącznie tych odpadów remontowych, które najczęściej powstają w gospodarstwie domowym tj. odpadów o kodzie 17 01 03 (odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia) w

ilości max. 1m^3 / 3 lata (~ 0,740 Mg). O wyborze tego kodu odpadów decyduje specyfika odpadów, które są tak kwalifikowane czyli m.in. sanitariaty. Konieczność wymiany sanitariatów zdarza się w każdym lokalu mieszkalnym w różnych odstępach czasu, niezależnie od woli właściciela w sprawie przeprowadzania remontu. Jest to też odpad, który najczęściej jest podrzucany pod wiaty.
Zmiany w obrębie limitowania pozwolą na zachowanie możliwości oddawania odpadów remontowych dla wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy wykonują drobne prace remontowo – odświeżające, przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa finansowego systemu. Pozostawienie okresów 3-letnich spowoduje równomierny dostęp do możliwości oddawania tej frakcji odpadów remontowych dla wszystkich mieszkańców miasta objętych systemem i zrównoważy ilość odpadów oddawanych do systemu;
- wyeliminowanie odpadów remontowych jako odbieranych w ramach gminnego systemu. Selektywny odbiór tych odpadów odbywałby się w ramach odrębnej usługi świadczonej odpłatnie. Działanie takie pozwoliłoby na wyeliminowanie obciążania znacznej większości gospodarstw domowych, które remontów nie przeprowadzają. Odpady remontowe są odpadami o znacznej masie, co stwarza ryzyko nagłego wzrostu kosztów systemu przy zwiększeniu oddawania tych odpadów do gminnego systemu. Jednocześnie, należy mieć na uwadze obowiązek wdrożenia odbioru dodatkowej frakcji odpadów od stycznia 2020 r. (odpady kuchenne), która powstaje we wszystkich gospodarstwach domowych i kosztach jakie się wiążą z przygotowaniami do odbioru tej frakcji (dodatkowe pojemniki, odrębny transport). Działania takie pozwolą na oszczędności w zakresie odbierania odpadów, które będą mogły być przeznaczone na rozszerzenie odbioru o kolejną frakcję odpadów.

Brak nadzoru nad lokalizacją worków z gruzem na terenie nieruchomości lub w jej obrębie oraz podrzucanie odpadów w postaci sanitariatów pod wiaty.

Właściciele lokali mieszkalnych w zabudowie wielorodzinnej pobierając worki typu big bag nie uzgadniają z zarządcą nieruchomości miejsca lokalizacji tych worków, co często powoduje, że odpady gruzu zbierane są w miejscach, z których niemożliwy jest odbiór (np. brak dojazdu pojazdu specjalistycznego, lub słupy wysokiego napięcia), albo w pasach drogowych bez uzgodnienia z zarządcą drogi. Ponadto, mieszkańcy nie traktują odpadów w postaci ceramiki łazienkowej i elementów wyposażenia (brodziki, wanny, muszle klozetowe, umywalki) jako odpady remontowe i bardzo często podrzucają je do wiaty śmietnikowej nie korzystając z limitów. Dużym utrudnieniem staje się zlokalizowanie osoby, która podrzuciła odpady jeżeli nie ma świadka zdarzenia.
Działania naprawcze:
- w zakresie lokalizacji worków:
Należy podjąć ścisłą współpracę z zarządcami nieruchomości oraz Operatorem w zakresie edukacji, informowania oraz weryfikacji osoby odpowiedzialnej za niewłaściwą lokalizację worków z odpadami remontowymi).

Nieporządek wokół miejsc gromadzenia odpadów – niewłaściwe przygotowywanie odpadów do odbioru

Pomimo jasno ustalonych zasad odbioru poszczególnych frakcji odpadów bezpośrednio z nieruchomości, wciąż zauważalnym problemem jest podrzucanie odpadów przy wiatach śmietnikowych. Dotyczy to odpadów remontowych (brodzik, sanitariaty), oraz odpadów wielkogabarytowych, które są wystawiane poza terminami odbioru w sposób nieuporządkowany, w dużych ilościach. Oprócz tego, skrajnie niebezpiecznym zjawiskiem jest podrzucanie odpadów niebezpiecznych do wiat śmietnikowych lub w ich okolice. Stwarza to zagrożenie dla mieszkańców, zwłaszcza, że pewne elementy są dodatkowo „rozbierane" przez osoby trzecie w celach zarobkowych, a zdekompletowane odpady niebezpieczne (np. telewizory, lodówki, lampy, części monitorów) pozostają rozrzucone wokół wiaty. Na tych nieruchomościach gdzie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, ZUK na bieżąco pouczał oraz prowadził działania edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie postępowania

z odpadami oraz wspólnej odpowiedzialności za czystość i porządek we wiatach śmietnikowych i wokół nich. Z początkiem 2018 r. na klatkach schodowych wywieszono plakaty edukujące o postępowaniu z odpadami problemowymi.

Fotografia nr 13 nieprawidłowo przygotowane odpady do odbioru

Fotografia nr 14 nieprzygotowane odpady do odbioru, nieporządek przy wiacie

Fotografia nr 15 podrzucone odpady z remontu pod wiatę śmietnikową

Problem z odbiorem odpadów – brak dostępu do pojemników

Lokalizacja wiat śmietnikowych, np. przy parkingach przyczynia się do utrudnień z dojazdem pojazdów specjalistycznych w celu dokonania odbioru odpadów. Podstawowy problem stwarzają właściciele pojazdów, którzy parkują przy altanach śmietnikowych utrudniając dostęp do pojemników. Aby wyeliminować problem podjęto działania mające na celu przekonanie zarządców nieruchomości do zawnioskowania o namalowanie znaków poziomych np. kopert oraz znaków pionowych, które umożliwią operatorowi dostęp do pojemników i dokonania odbioru odpadów

Problemy związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych zmieszanych oraz selektywnie zbieranych

Zakład Zagospodarowania Odpadów zwraca uwagę na problemy związane z trudnością z zagospodarowaniem odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania frakcji nadsitowej (posortowniczej). Głównym problemem jest wysoka kaloryczność tych odpadów co powoduje wysokie koszty zagospodarowania. Ponadto istnieje problem ze zbytem surowców wtórnych, w postaci folii, pochodzącej ze strumienia odpadów zmieszanych oraz zebranych selektywnie.

Niezadowalająca jakość odpadów selektywnie zbieranych oraz zbyt mały udział odpadów selektywnie zbieranych „u źródła" negatywnie wpływa na stan techniczny instalacji przetwarzających odpady oraz stopień wysegregowania surowców wtórnych, a w konsekwencji na poziomy recyklingu. Jest to w efekcie bardzo niepokojące w kontekście spełniania w przyszłości coraz to wyższych wymaganych prawem poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, matali, tworzyw sztucznych i szkła.

W związku z tym, że gmina z roku na rok musi osiągać coraz wyższe poziomy recyklingu odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu zintensyfikowanie kontroli segregacji odpadów przez właścicieli nieruchomości oraz wzmożenie działań edukacyjnych w zakresie właściwego segregowania odpadów opakowaniowych.

9 Edukacja ekologiczna

ZUK realizując zadanie ustawowe gminy w zakresie prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w 2018 r. prowadził szereg działań informacyjno–edukacyjnych na kilku płaszczyznach.

Prowadzono edukację w zakresie prawidłowego postępowania z poszczególnymi frakcjami odpadów komunalnych, korzyści płynących z segregacji, co spowodowało wzrost ilości odbierania tych odpadów oraz w zakresie ograniczania masy odpadów w życiu codziennym.

W ramach edukacji zorganizowano szereg wydarzeń tj.:

1. **„Dzień bez opakowań foliowych"** – obchodzony 23 stycznia. Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na naszą rolę w ograniczaniu masy odpadów w życiu codziennym. Mieszkańcy w trakcie prowadzonej akcji otrzymali ponad 500 szt. toreb wielokrotnego użytku.
2. **Eco run Stargard** - 22 kwietnia ZUK przy współudziale stowarzyszenia „Stargard. Ja się nie ścigam" oraz Urzędu Miejskiego zorganizował festyn połączony z propagowaniem aktywnego trybu życia oraz zbieraniem odpadów niebezpiecznych i plastikowych nakrętek.
3. **„Śladami odpadów – wycieczka na Łęczycę"** – 23 kwietnia 2018 r. zorganizowano wycieczkę do Łęczycy na Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych, w której udział wzięły 52 osoby.
4. **Produkcja kilkuminutowego materiału edukacyjnego – reportażu** promującego edukację ekologiczną dotyczącą drogi odpadów z naszych gospodarstw na Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów. Film jest wyświetlany podczas prelekcji przeprowadzanych zarówno wśród dorosłych słuchaczy jak i w szkołach.
5. W kwietniu, w ramach edukacji ekologicznej, wspólnie z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp.zo.o. przeprowadzono akcję **„Bezpieczny sortowacz".**
6. **Udział w festynie ekologicznym ZIELONYM DO GÓRY** organizowanym przez Stargardzkie Centrum Kultury na trenie Teatru Letniego w Parku Chrobrego - 8 lipca 2018 r.
7. **Udział w festynie „Bezpieczne wakacje"** na zaproszenie stargardzkiego klubu Morsów Miedwianie - 4 sierpnia 2018 r. ZUK wystawił stoisko, przy którym prowadzona była edukacja ekologiczna.
8. Zorganizowano i koordynowano cykliczną akcję **„Sprzątanie Świata",** w której udział aktywnie wzięło ok. 4.000 uczestników – dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. W akcji udział wzięli również członkowie Stargardzkiego Klubu Morsów „Miedwianie" oraz uczniowie z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Stargardzie.

Prowadzono również lekcje i prelekcje:

1. W 2018 r., podobnie jak w roku ubiegłym przeprowadzono zajęcia ekologiczne dla dzieci w szkołach (w kl. I-IV) i przedszkolach. W 2018r. przeszkolono **1.520 dzieci.**
2. W dniu 6 czerwca 2018 r. prowadzono prelekcję ekologiczną dla osób dorosłych dla Stargardzkiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
3. Podczas wakacji przeprowadzono prelekcję dla dzieci w ramach PÓŁKOLONII NA LOTNISKU. Łącznie przeszkolono 61 dzieci.

Podejmowano również inne działania mające na celu edukowanie mieszkańców tj.:

1) w ramach zawartej umowy na odbiór odpadów komunalnych pochodzących z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Operator systemu został zobowiązany do prowadzenia prelekcji w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi oraz organizowania pokazów sprzętu używanego do odbioru odpadów komunalnych dla stargardzkich szkół i przedszkoli na terenie Bazy Zakładu Oczyszczania Miasta MPGK Sp. z o.o.;

2) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego postępowania z odpadami na danej nieruchomości, ZUK pouczał właścicieli nieruchomości o obowiązujących zasadach. Ponadto na bieżąco pisemnie lub ustnie udzielano informacji dotyczących utrzymania czystości i gospodarowania odpadami na wniosek osób zainteresowanych;
3) w ramach współpracy z Muzeum Stargardzkim podjęto rozmowy mające na celu połączenie działań edukacyjnych poprzez rozpropagowywanie książeczek o Detektywie Stargusiu (książeczki zawierają dużo obrazków zabytków stargardzkich);
4) bieżącą aktualizację platformy informacyjno–edukacyjnej w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi na stronie jednostki: www.zuk-stargard.pl.;
5) współpraca przy umieszczaniu informacji na stronach internetowych miasta (www.stargard.pl), spółek miejskich (www.mpgk.stargard.pl i www.zzo.stargard.pl) oraz w lokalnej prasie i radio, dotyczących zasad selektywnej zbiórki odpadów oraz ich odbioru;
6) rozpropagowano ulotki wśród mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi na terenach nieruchomości wielorodzinnych oraz na terenach nieruchomości jednorodzinnych zarówno przez ZUK jak i Operatora systemu.

10 Wnioski

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w Gminie Miasto Stargard w 2018 r. w pełni zrealizowano zadania gminy w zakresie zarządzania zintegrowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi:

1) w wyniku przeprowadzonego w 2016r. postępowania przetargowego zawarto umowę na odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na lata 2017-2019; umowa ta funkcjonowała w 2018r. i sprawnie realizowane były jej założenia;
2) odpady zagospodarowywane były na podstawie porozumienia na zagospodarowanie odpadów, zawartego z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o.; zapewniono właściwe zagospodarowanie odpadów oraz bieżący nadzór nad realizacją tego zadania;
3) zapewniono windykację opłat za gospodarowanie odpadami:
   - prowadzono bieżącą weryfikację złożonych deklaracji oraz nieruchomości w zakresie obowiązku złożenia deklaracji oraz w zakresie prawidłowości danych przyjmowanych do naliczenia opłat w złożonych deklaracjach,
   - zagwarantowano sprawną i bezpieczną obsługę informatyczną systemu,
   - zapewniono bieżące księgowanie wpłat i wystawianie upomnień;
4) zapewniono właściwą informację dot. funkcjonowania systemu oraz zintensyfikowano działania edukacyjne rozszerzając je o angażowanie mieszkańców do udziału w wydarzeniach ekologicznych oraz kampaniach mających na celu zwrócenie uwagi na konieczność ograniczania masy odpadów oraz segregacji odpadów;
5) zapewniono realizację gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie nieruchomości niezamieszkałych:
   - prowadzono rejestr działalności regulowanej oraz kontrolę spełniania wymagań przez przedsiębiorców, prowadzono sprawozdawczość w wymaganym zakresie,
   - prowadzono bieżącą kontrolę posiadania umów na odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, zapewniono bieżącą współpracę w tym zakresie ze Strażą Miejską;
6) podjęto działania mające na celu osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku odpadów, w tym:
   - osiągnięto wymagany poziom ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania za 2018 r. W 2018 r. Gmina Miasto Stargard zredukowała masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do **1,91%.** Zgodnie z przepisami, w 2018 r. dopuszczalny poziom wynosił 40%. Wymagany poziom osiągnięty został

po raz pierwszy w 2015 r. – 36,2 % na dopuszczalne 50,0 %. Redukcja ilości odpadów ulegających biodegradacji przeznaczonych do składowania została osiągnięta dzięki selektywnej zbiórce odpadów „u źródła", w tym selektywnej zbiórce odpadów zielonych oraz uruchomieniu w lipcu 2014 r. instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów i kompostowni w Łęczycy;

- osiągnięto wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła za rok 2018 – osiągając **60,34 %** na wymagane 30 % (w 2013 r. osiągnięto 10,59 % na wymagane 12,0 %, w 2014 r. – 15,4 % na wymagane 14,0%, w 2015r. – 20,4 % na wymagane 16%, w 2016 r. osiągnięto 38,5 % na wymagane 18 %, w 2017 r. osiągnięto 36,67% na wymagane 20%); na wynik ten istotny wpływ miało zwiększanie stopnia i jakości segregacji odpadów komunalnych „u źródła" oraz uruchomienie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Łęczycy. Ponadto, do tak wysokiego poziomu odzysku przyczyniła się ilość odpadów zebranych przez podmioty zbierające odpady w postaci papieru, makulatury, tworzyw sztucznych, metali i szkła oraz ilość jaką te podmioty przekazały do recyklingu;
- osiągnięto wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w takim stopniu, jaki zakładany jest do osiągnięcia w 2020 r.; w 2018 r. osiągnięto **89,7 %** na wymagane 50 %. (2013 r. osiągnięto 92,85% na wymagane 36,0 %, w 2014 r. – 94,7 % na wymagane 38,0 %, w 2015r. – 100% na wymagane 40 %, w 2016 r. osiągnięto 94,4 % na wymagane 45 %, w 2017r. osiągnięto 96,95 % na wymagane 45 %);

7) w 2018 r. na **30 134,395 Mg** odpadów komunalnych wytworzonych i odebranych na terenie miasta, **23 722,957 Mg** stanowiły odpady z nieruchomości zamieszkałych, w tym 18 990,320 Mg odebrano bezpośrednio z nieruchomości (tj. 63 %), a 4 732,637 Mg odebrano w PSZOK (tj. 16%). Pozostałe odpady komunalne (5 250,559 Mg, tj. 17 %) pochodziły z nieruchomości niezamieszkałych, a 1 160,8793 Mg zostało zebrane przez punkty skupu (4%). Zauważono wzrost segregacji odpadów oraz coraz większą popularność EKOPUNKTU – do którego w tym roku oddano 4 732,637 Mg odpadów. Świadczy to o powodzeniu edukacji ekologicznej a tym samym podniesieniu świadomości mieszkańców;
8) jeżeli chodzi o rodzaj odpadów, masa odpadów zmieszanych w 2018 r. utrzymuje się na poziomie zbliżonym do lat poprzednich funkcjonowania systemu. W 2018 r. łączna masa odebranych odpadów zmieszanych wynosiła **19 192,939 Mg**. W 2017 r. 19 319,791 Mg, a w 2016 było to 19 191,163 Mg. W ramach gminnego systemu odebrano 15 162,730 Mg odpadów zmieszanych. Przeprowadzone szacunki pozwoliły na określenie średniej ilości odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca i przez jedno gospodarstwo domowe. Średnia ilość odpadów zmieszanych wytwarzanych przez jednego mieszkańca miesięcznie wynosiła w 2018 r. 20,1 kg i była zbliżona do masy średniej masy tych odpadów wytwarzanej przez jednego mieszkańca w 2017 r. (19,8 kg).
W odniesieniu do średniej masy odpadów wytwarzanej w ciągu jednego miesiąca w 2018 r. przez jedno gospodarstwo domowe było to:
- 78,1 kg całej masy wytwarzanych odpadów – poziom podobny jak w 2016 r. , ale o ok. 2 kg mniej niż w 2017r.,
- 49,9 kg masy odpadów zmieszanych – poziom nieznacznie niższy niż w 2017 r. (50,3 kg) i o 2016 r. (51,2 kg).
Wzrost ilości odpadów odnotowano w obszarze odpadów opakowaniowych, co jest efektem sprawnie działającego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Stargardzie i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców. W 2018 r. w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami odebrano o 10,16 % odpadów opakowaniowych więcej niż w 2017 r.

9) W latach 2016 i 2017 odnotowano wzrost ilości odebranych odpadów w postaci, gruzu i odpadów zielonych. W związku z tym Operator systemu podjął działania mające na celu uszczelnienie gminnego systemu poprzez zamontowanie szlabanów na terenie EKOPUNKTU co przełożyło się na ilość odebranych odpadów w postaci gruzu oraz odpadów zielonych. Dzięki temu spadła także masa odbieranych opon w EKOPUNKCIE.
W 2018 r. odebrano o 7,14 % mniej odpadów remontowych niż w roku 2017.
Masa odpadów zielonych spadła o 16,27 % całkowitej masy w porównaniu do 2017 r. (bezpośrednio z nieruchomości odebrano o 8,76 % mniej, w EKOPUNKCIE aż o 43,1 % mniej). Do zmniejszenia ilości odpadów zielonych przyczyniły się również bardzo wysokie temperatury w okresie letnim w 2018 r. oraz mała ilość opadów deszczu.
10) W 2018 r. odebrano o blisko 25 % więcej przeterminowanych leków niż w 2017 r. świadczy to o podniesieniu świadomości mieszkańców miasta w zakresie postępowania z tego rodzaju odpadami.
11) Konieczne jest przeanalizowanie potrzeby dokonania zmian systemowych w zakresie odbioru odpadów w postaci:
- gruzu i odpadów remontowych
Odbiór znacznych ilości odpadów remontowych wiązać się może z koniecznością podniesienia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W związku z tym konieczne jest uszczelnienia gminnego systemu, ujednolicenie systemu miar oraz wyeliminowanie zagrożenia związanego z generowaniem kosztów odbioru i zagospodarowania tych odpadów w przypadku dużej ich ilości. Analiza systemu za rok 2017 wykazała potrzebę uszczelnienia systemu, w związku pierwsze podjęte kroki tj. montaż szlabanów na terenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przyczynił się do zmniejszenia masy odpadów przekazanych w 2018 r. Nie mniej jednak, dla zapewnienia bezpieczeństwa kosztów, konieczna jest stała analiza miesięcznych ilości oddawanego gruzu i odpadów remontowych oraz ewentualne, w razie potrzeby wdrożenie jednego z wariantów rozwiązania problemu czyli całkowite wyłączenie odpadów remontowych z gminnego systemu gospodarowania odpadów komunalnych lub ograniczenie limitowanej ilości odpadów w zakresie ilości lub frakcji odpadów (kod odpadów 17 01 03);
- odpadów wielkogabarytowych
W 2018 r. odebrano o 53 % odpadów wielkogabarytowych więcej niż w 2017 r. Największy wzrost nastąpił w masie odpadów odbieranych bezpośrednio z nieruchomości (o ponad 80 % więcej odpadów wielkogabarytowych w porównaniu z rokiem 2017), natomiast w EKOPUNKCIE wzrost wyniósł ok. 20 %. Wymaga to szczegółowej analizy i podjęcia działań mających na celu znalezienie źródła takiego stanu rzeczy. Rozwiązaniem problemu może być odbiór odpadów wielkogabarytowych wyłącznie w ramach działania EKOPUNKTU. Pozwoliłoby to na uszczelnienie systemu ponieważ właściciel nieruchomości chcąc oddać odpady gabarytowe byłby weryfikowany pod kątem objęcia jego nieruchomości systemem. Wyeliminowanie możliwości wystawienia odpadów luzem koło pojemników pozwoliłoby na uniknięcie nieporządku przy wiatach śmietnikowych. Ewentualnej analizie powinien zostać objęty system odbioru odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio z nieruchomości w formie tzw. wystawek np. 4 raz w roku. Umożliwiłoby to osobom, które nie dysponują własnym transportem odbiór tych odpadów bezpośrednio z nieruchomości w określonych terminach. System ten doskonale sprawdza się za naszą zachodnią granicą, oraz w innych miejscowościach na terenie Polski, w których mieszkańcy nie są przyzwyczajeni do częstego odbioru odpadów wielkogabarytowych (co 2 tygodnie), co w efekcie powoduje, że odpady wystawiane są tylko w terminach odbiorów i nie występuje problem ciągłego zalegania tych odpadów na nieruchomościach. Takie działanie zminimalizowałoby nieporządek wokół wiat śmietnikowych.

12) Problemy związane z podrzucaniem odpadów do wiat śmietnikowych przez podmioty nie objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi prowadzą do wniosków dotyczących korzyści z włączenia do systemu nieruchomości niezamieszkałych. Wyeliminuje to nie tylko problemy z podrzucaniem odpadów, ale również z lokalizacją pojemników na odpady np. w centrum miasta, gdzie występują istotne problemy z brakiem miejsca na zlokalizowanie pojemników na odpady komunalne. Ponadto umożliwiłoby to ujednolicenie sposobu zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny dla wszystkich podmiotów je wytwarzających, co będzie miało w efekcie pozytywny wpływ na osiągnięcie przez Gminę Miasto Stargard wymaganych poziomów odzysku i recyklingu. Decyzję jednak należy podjąć po szczegółowej analizie i kalkulacji kosztów, stawek i przypisów, szczególnie w kontekście projektowanych zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
13) Należy prowadzić zintensyfikowane działania edukacyjne w zakresie ekologii, ograniczania masy odpadów segregacji i właściwego przygotowywania odpadów do odbioru, w szczególności odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych i remontowych. Ze względu na coraz większe wymogi w zakresie osiąganych poziomów odzysku i recyklingu, konieczna jest zmiana myślenia mieszkańców naszego miasta w zakresie segregacji odpadów. Mieszkańcy muszą zdać sobie sprawę, że niepotrzebne opakowania, nie są odpadami, ale są surowcami wtórnymi, które należy poddać recyklingowi.
14) Wybór sposobu zarządzania zintegrowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Stargardzie za pomocą powołanej do tego jednostki budżetowej miasta pozwala na rzetelne planowanie i realizację wydatków budżetu miasta w zakresie kosztów funkcjonowania systemu. Zapewnia racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi oraz pełną kontrolę nad realizacją zadań w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów.

KIEROWNIK DZIAŁU
mgr inż. Julita Siek